

DARBININKAS

ANGLAI PYKSTA IR GRASINA

Gegužės 11, taigi ir konferencija su Maskva, artėja. Tuo tarpu vakary valstybių nuomonės vis nesuarta.

—KIEK JAS PASISEKĖ SUARTINTI LONDONE

Praneša, kad Amerikos, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos specialistų pasitarimuose Londone Anglija aiškiai išsiskyrė iš kitų sąjungininkų. Nuomonės skiriasi ir dėl kariuomenės sumažinimo Europoje ir dėl Amerikos lėktuvų skridimo aukščiau sovietų reikalaujamos 10,000 pėdų aukštumos.

—KO ATVYKSTA I AMERIKA CHURCHILLIS?

Winston Churchillis poros savaitė eigoje atvyks pas prezidentą Eisenhowerį. Ešą jis turės uždavinį prikalbinti prezidentą ir valstybės sekretorių baigti šaltąjį karą ir paremti Macmillano planą sutarčiai su Chruščiovu.

—KODEL TAIP ANGLAI NORI SUSITARTI SU MASKVA?

R. Drummond (NYHT) rašo, kad Amerikos diplomatai laiko Maskvos suprovokuotą Berlyno krizę tik priedanga kitiem Maskvos siekimam — Berlynas turi nukreipti dėmesį nuo Maskvos įsitvirtinimo viduriniuose rytuose.

Suprantama, kad jautriausi viduriniuose rytuose interesai yra anglų. Jie ir nori Berlyno nuolaidom išgauti iš Maskvos ramybės viduriniuose rytuose.

Berlyno krizės priedangoje Maskva sustiprina ir savo ekspansiją į Afriką.

—KUO ANGLAI GRASINA IR KO TIKISI?

Amerikos kietumą dėl lėktuvų visa Anglijos spauda kritizuoja. Darbo partija laiko ją "provokacija" reikalauja, kad vyriausybė imtųsi žygių ir išgautų iš Amer. garantijas "su-kontroliuoti generalus". Kitaip grasina reikalavimu peržiūrėti susitarimą dėl Amerikos bažų Angijoje.

Anglijoje daugiau vilčių iš Herterio paskyrimo. Tikisi, jį neparemsias griežto Vokietijos pasipriešinimo.

DVEJOPI PASAULIAI

Kiek praktiškai galimas kultūrinis bendradarbiavimas su Sovietais

Apie kultūrinį bendradarbiavimą daug kalbama. Bet kaip jį vykdo Maskva ir kaip Amerika, faktus sumini N. Y. Times vedamasis:

— Prezidentas Eisenhoweris paskelbė, kad viceprezidentas Nixonas skris į Maskvą liepos mėn. atidaryti Amerikos tautinės parodos, kuri yra skirta parodyti amerikiečio gyvenimui, darbui, pramogai, norint daugiau tarpusavio pažinimo.

Sovietų spauda tuo tarpu pradėjo kampaniją suniekinti tai parodai kaip propagandą.

Amerikiečiai entuziastingai sveikino Maskvos "didįjį baletą", kaip ir kitus sovietinius artistus.

Sovietų vyriausybė tuo tarpu pasmerkė Igor Mosejevą už tai, kad jis taip pat palankiai buvo atsiliepes apie Amerikos gyvenimą ir meną.

Anot laikraščio, tai yra "du pasauliai, dvejopi ir žvilgsniai".

ISVYKO I EUROPA

Pavergtųjų Europos Tautų atstovai — Korbonskis, Sidzikauškas, Coste — balandžio 18 išskrido į Europą. Jie dalyvaus susiaurintoje konferencijoje Strasboure, kuri truks nuo balandžio 21 iki balandžio 29. Ten pat vyksta ir Europos patariamojo parlamento posėdžiai. Pavergtųjų atstovai yra pakviesti dalyvauti posėdžiuose bei priėmimuose. Netiesiogiai tai reikš bendradarbiavimą tarp laisvos ir pavergtos Europos.

Pavergtųjų atstovai sieks, kad Europos patariamasis parlamentas savo nutarimuose pareikštų solidarumą su visais europiečiais.

Sen. Barry Goldwater, resp., balandžio 17 sakė įspėjęs prezidentą prieš skirian Warreną vyr. teismo pirmininku, kad jis nedirbės teisių srity 25 metus, nebuvęs niekad teisėjas ir jis esąs socialistas. Goldwater aiškino, kad daugumas respublikonų nesą patenkinti vyriausiojo teismo (dėl jo palankaus komunistams įstatymų aiškinimo).

O apie Warreną buvo rašoma, kad jis esąs artimas prezidento draugas ir galimas kandidatas į prezidentus.

Ar su Herteriu ateis ir nauja Amerikos politika?

Prezidentas Eisenhoweris balandžio 18 naują valstybės sekretorium paskyrė buvusį J.F. Dulles pavaduotoją Christian A. Herterį. Neabejojama, kad senatas jį patvirtins ir jau balandžio 29 Herteris dalyvaus vakarų ministrų konferencijoje.

HERTERIO PRAEITIS

Herterio diplomatinė veikla labiausiai sutapus su Europa Herterio senelis, architektas iš Stuttgarto, Vokietijos, statė New Yorko Penktosios Ave. milijonieriam kaip Vanderbilt ir kt. rūmus. Tėvai abudu buvo dailininkai ir nusikėlė į meno sostinę Paryžių. Ten 1895 ir gimė Christian, dabartinis valstybės sekretorius. Kai grįžo Christian iš Europos, parsivežė anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų mokėjimą. Aukštusius mokslus ėjo New Yorke ir Harvarde (baigė 1915).

Diplomatijoje pradėjo dirbti nuo mažo pareigūno Amerikos atstovybėje Berlyne. Karo metu buvo Amerikos misijos pirmininkas Belgijoje ir Šveicarijoje. Taikos konferencijos metu jo patarnavimais naudojosi Herbert Hoover, kuris 1920 par šitruok Herterį į Washingtoną kaip sekretorių.

Nuo 1931 Herteris perėjo į politiką — buvo išrinktas į Massachusetts legislaturą, joje išbuvo 10 metų, 1939 jai pirmi ninkavo. Nuo 1942 buvo išrinktas kongresmanu. Nuo 1952 Massachusetts gubernatorius. Paskutinius dvejus metus valstybės sekretoriaus pavaduotojas.

Politikoje Herteris buvo laikomas respublikonu liberalu. Jis buvo šalininkas Amerikos internacionalizmo ir priešininkas izoliacionizmo. Asmeninėm pažintim jis draugas viceprezidento Nixono. Kai Stassenas norėjo Herterį įsiūlyti į viceprezidento kandidatų, Herteris pats parėmė Nixono kandidatūrą. Jis artimas ir Eisenhoweriui, nes 1951 lankėsi pas Eisenhowerį Paryžiuje ir rėmė jo kandidatūrą į prezid. Demokratas Fulbright, senato užsienių komisijos pirmininkas, taip pat remia Herterį. Kongrese Herteris esąs iš tų, kurie sau priešų lig šiol nesudarė.

— Amerikos valstybės departamente pareikšta nusivylimo ir nusistebėjimo anglų spauda, kad ji kritikuoja Ameriką už skraidymą Berlyno koridoriuje aukščiau kaip 10,000 pėdų. Priminė, kad taip yra skraide ir anglai, tik prieš jų skraidymą Sovietai nebuvo protestavę.

— Satelitas Discoveris II po kelių dienų turi grįžti į žemės atmosferą. Jis buvo paleistas balandžio 13, ir buvo skaičiuojama, kad išsilaikys 13 dienų. Bet jis pakilo mažiau, nei buvo manoma. Jo orbita tik 220-152 mylios. Jo smaigalys atsikabino tik septynioliktame rate apie žemę. Turėjo nukristi apie Spitzbergeną. Lig šiol nerastas.

— Lenkijos Gomulka žada pasidaryti ministru pirmininku, kaip ir Chruščiovą, kad galėtų dalyvauti ministrų konferencijoje Vokietijos klausimu.

— Italijoje trys laikraščiai paskelbė dokumentus, kurie kalbina Italijos komunistų partiją šnipinėjus Maskvos naudai žirias apie Nato kariuomenę.

— Vokietijos diplomatai rado, kad Vokietija turi vetuoti bet kokį konfederacijos siūlymą.

— Amerikos valstybės departamente pareikšta nusivylimo ir nusistebėjimo anglų spauda, kad ji kritikuoja Ameriką už skraidymą Berlyno koridoriuje aukščiau kaip 10,000 pėdų. Priminė, kad taip yra skraide ir anglai, tik prieš jų skraidymą Sovietai nebuvo protestavę.

DAUGIAU ATSAKOMYBES UZ UZSIENIU POLITIKA TEKS PRISIIMTI PACIAM EISENHOWERIU

je Paryžiuje kaip Amerikos valstybės sekretorius.

Nei Amerikoje nei užsieniuose Herterio paskyrimas nebuvo staigmena. To buvo laukta. Paskyrimas tarp Amerikos draugų priimtas su pasitenkinimu. Jo daugiausia Anglijoje.

AR SU HERTERIU ATEIS IR NAUJA POLITIKA?

Spaudos klausimas, ar jis tęs Dulles politiką, Herteris šypsodamas atsakė, kad yra daug laiko atsakymam į tokius klausimus. Tie, kurie tikisi, kad su Herteriu ateis nauja politika, rurodo, kad Herteris esąs labiau lankščios politikos šalininkas nei Dulles. Kiti, priešingai, aiškina, kad Herteris, metus buvęs Dulles štabo narys negalės iš jo politikos išsimušti. Antra vertus, jis neturi tiek

— Kard. Spellmanas Jordanijos karaliui Husseinui įteikė 5,000 dol. pagėgėliam, kurie yra Jordanijos stovyklose. O jų tebėra apie milijonas.

— Satelitas Discoveris II po kelių dienų turi grįžti į žemės atmosferą. Jis buvo paleistas balandžio 13, ir buvo skaičiuojama, kad išsilaikys 13 dienų. Bet jis pakilo mažiau, nei buvo manoma. Jo orbita tik 220-152 mylios. Jo smaigalys atsikabino tik septynioliktame rate apie žemę. Turėjo nukristi apie Spitzbergeną. Lig šiol nerastas.

— Lenkijos Gomulka žada pasidaryti ministru pirmininku, kaip ir Chruščiovą, kad galėtų dalyvauti ministrų konferencijoje Vokietijos klausimu.

— Italijoje trys laikraščiai paskelbė dokumentus, kurie kalbina Italijos komunistų partiją šnipinėjus Maskvos naudai žirias apie Nato kariuomenę.

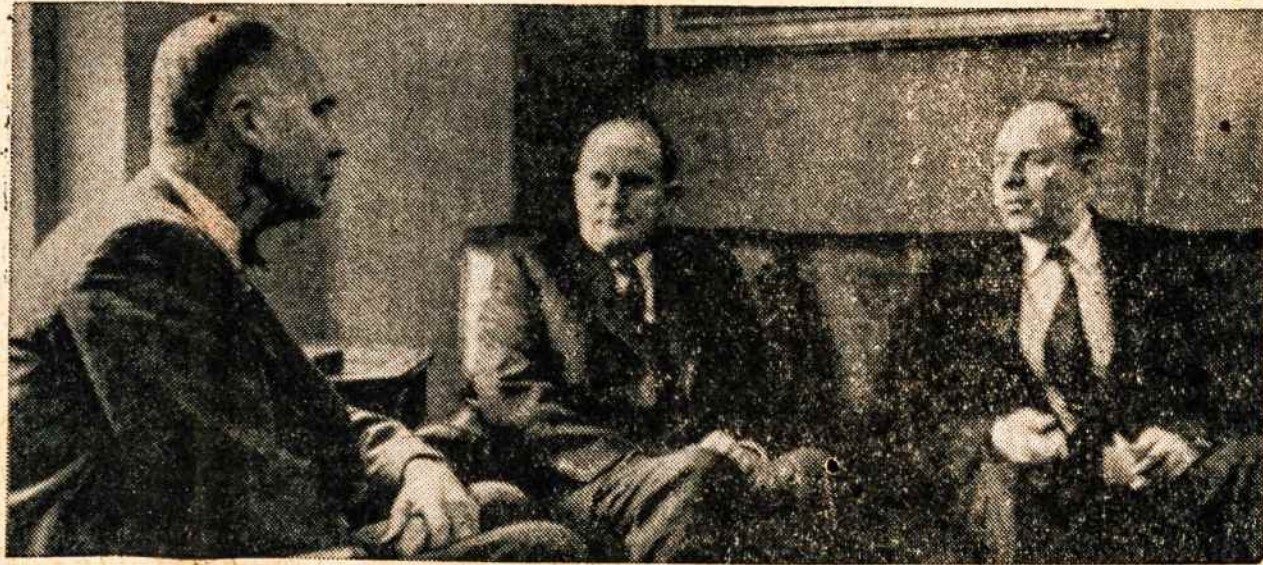
— Vokietijos diplomatai rado, kad Vokietija turi vetuoti bet kokį konfederacijos siūlymą.

— Amerikos valstybės departamente pareikšta nusivylimo ir nusistebėjimo anglų spauda, kad ji kritikuoja Ameriką už skraidymą Berlyno koridoriuje aukščiau kaip 10,000 pėdų. Priminė, kad taip yra skraide ir anglai, tik prieš jų skraidymą Sovietai nebuvo protestavę.

pasitikėjimo prezidento akyse kaip turėjo Dulles. Dėl to ateity užsienio politikos klausimais bus priverstas daugiau atsakomybės prisiimti pats prezidentas.

Didesnio skirtumo tarp Herterio ir Dulles pastebima jų linijos vykdymo technikoje. Dul-

les veikė labiausiai pats savo asmeniniais pasikalbėjimais. Dėl to jis pats tiek daug keliavo. Herteris to negalės nei tik dėl savo sveikatos, kuri jam labiau kliudo judėti (arthritis kojose, reikia naudotis lazdom). Herteris labiau mėgsta sėdėti vietoje ir dirbti su kolektivu. Tame kolektyve ypatingas balsas teks sekr. pavaduotojui Dillonui, taip pat sekr. pavaduotojui Murphy.

UZSIENIO POLITIKOS ŠTABAS: naujas valstybės sekr. Ch. Herter, 64 metų pavaduotojas C. Douglas Dillon, 49 metų gimęs taip pat Europoje ir baigęs tą patį Harvardą; pavaduotojas Robert D. Murphy, 64 metų buvo nuolat siunčiamas tarptautinių gaisrų gesinti.

MACMILLANAS NENORI VAIRO PALEISTI IŠ RANKŲ

Macmillanas stengiasi apglostyti Amerikos, Anglijos, Vokietijos tarpusavio priekaištus ir savo politiką pridengti naujais vardais.

Anglijos min. pirm. Macmillanas balandžio 13 pasakė anglam kalbą, kuria mėgina apraminti amerikiečius bei vokiečius, nepatenkintus Anglijos politiką, taip pat apraminti anglus, nepatenkintus Ameriką.

Amerikos ir Europos spaudoje paskutiniu laiku buvo kaltinamas Macmillanas, kad jo politika veda į

appeasementą. To appeasemento reiškiniai tai jo siūlymas sumažinti karines pajėgas Europoje, jo siūlymas eiti iki rytų Vokietijos pripažinimo ir kt. Macmillanas išsiginė, kad jis nesąs appeasemento šalininkas. To vardo išsigindamas, jis griebėsi naujo vardo savo politikai pridengti — "pacifikacijos derybų ir protingų susitarimų kelius".

Atsiliepdamas į Anglijos spaudos aštrią kritiką Ame-

ricai dėl jos lėktuvų skridimo aukščiau 10,000 pėdų Berlyno koridoriu, Macmillanas aiškino: jei šis klausimas nebūtų dabar iškilęs, jis būtų patenkintas; bet jeigu iškilo, tai Amerikos nusileidimas rodytų jos silpnumą ir apsunktų derybų su Maskva pasisekimą.

Macmillanas tikino, kad viršūnių konferencija visų klausimų neįpręs; ji bus tik klausimų sprendimo pradžia.

Bazoka prieš kalėjimą

Deer Lodge, Mont., balandžio 18 buvo numatintas kalinių sukilimas, trukęs pusantros paros. Sukilę kaliniai ketvirtadienį nužudė viršininko pavaduotoją, paėmė 21 įkaitą ir grasino juos apipilti gazolinu ir padegti, jei kalėjimas bus imamas jėga. Seštadienio rytą 6 val. tautinės apsaugos kariuomenė bazoka apšaudė bokštą, kuriame buvo įsitvirtinę sukilėliai, o kulkosvaidžiais duris, ir aštriu puolimu per vieną minutę pasiekė įkaitus. Sukilimo du vadai rasti nusišovę bokšte. Buvo sužeisti du kareiviai.

RINKIMŲ RŪPESTIS

Amerikos laikraščių redaktorių sąjungoje buvo padaryta anketa dėl galimų kandidatų į prezidentus. Jie rado, kad respublikonuose varžysis Nixonas su Rockefelleriu. Tačiau nominuotas bus Nixonas. Demokratai suminėjo kelis kandidatus tokiu pirmumo eile: Stevensonas, Symingtonas, Kennedy, Johnstonas, Humphrey.

— Sovietai pasiskelbė, kad nuo šio penktadienio radijo transliacijom į Afriką skirs dvi gubai daugiau laiko nei lig šiol. Duos dusyk po pusvalandį ir sykį po valandą per dieną.

Amerikos paduonių herojam liūdna diena

Fed. teismas balandžio 17 dėl narkotikų prekybos pasmerkė paduonių karalių Vi-

Kalėjimas Lenkijos kunigams

KARD. ST. WYSZYNSKIS

Lenkijos komunistinė valdžia 1956 sudarė sutartį su Lenkijos vyskupais. Valdžia tikėjosi tikinčiųjų paramos ūkinio gyvenimo planam. Taip pat valdžia tikėjosi, kad kardinolas Wyszynskis gaus Vatikano pripažinimą, kad buv. Vokietijos žemės priklausio Lenkijai.

Po dvejų metų nuo sutarties valdžia pradėjo taikyti represijas kunigam. Jau žinia visa eile kunigų nuteisti. Pirmas toje eilėje buvo kun. Marian Pirozyski. Jį nuteisė 2 metams už popierio pirkimą juodojo rinkoje savo leidžiamam laikraščiu "Homo Dei". Dabar praneša ir apie kitus nuteistuosius. 1958 pabaigoje kun. T. Podkowa ir kun. J. Wojcik iš Kielcų nuteisti po tris mėnesius už kursytumą parapijiečių priešintis kryžiaus pašalinimui iš mokyklos. Kun. K. Mazur nuteistas 8 mėnesiais už grasinimą neduoti išrišimo kiekvienam parapijiečiui, kuris priklausio prie komunistų partijos. Kun. K. Biernacki nuteistas vieneris metus už tariamą kursytumą parapijiečių kovoti su "lenkų tautine bažnyčia". Kun. T. Moskal iš Stetino nu teistas 6 mėn. už "provokacinį pamokslą, kuris gali kenkti santykiams tarp bažnyčios ir valstybės".

LENKIJA, ODERIO NEISĖS LINIJA, VATIKANAS

Varšuvos spauda pradėjo pulti popiežių Jona XXIII

Lenkijos spauda paskelbė kal tinimus dabartiniam popiežiui Jonui XXIII — esąs jis "provokiškas" ir nepripažįstas Lenkijos suverenumu buvusiose Vokietijos žemėse.

Kardinolas Wyszynskis, priešingai, buvo paskelbęs, kad dabartinis popiežius rodo didelio supratimo lenkų tautiniam siekimam. Lenkai buvo tikėje, kad kardinolo Wyszynskio apsilankymas Vatikane bus paveikęs pripažinti buvusių vokiškų vyskupijų prijungimą prie Lenkijos. Tos viltys labiausiai sustiprėjo po Lenkijos egzilinės vyriausybės atstovo likvidavimo Vatikane.

Dabartinis lenkų komunistų nusivylimas ir propaganda prieš popiežių kilo iš to, kad popiežius priėmė audiencijoje vokiečius kunigus, kurie vadovauja "revizionistinėm" organizacijom. Dabar lenkų spauda skelbia, kad ir šis popiežius kaip ir Pijus XII "pasidavęs provokiškų sluoksnių spaudžiamas".

— Meksikos lėktuvas balandžio 17 sprogo ore. Žuvo visi 26 keleiviai ir įgula. Tarp jų buvo ir jauniausias keleivis, kuriam tebuvo pusantros valandos amžiaus — buvo gimęs lėktuve.

JIS NE BERLYNO SARGYBOJE. Seržantas W. Rose su bazoka padarė pradžią Deer Lodge kalėjimui paimti.

Būkim garbingi bent patys prieš save

Prasneko dėl viršūnių konferencijos ir Dean Achesonas, buvęs valstybės sekretorius ir demokratų užsienių politikos lyderis. Jo straipsnis N.Y. Times priėmė atsiliepia į tas iliuzijas, kurias kai kurie politikai nori sudaryti dėl Vakarų santykių su Maskva. Achesono pareiškimai susprogdina tas iliuzijas kaip lengvus balionėlius.

Chruščiovas pasakė, Macmillanas pritarė ir visas choras spaudoje kartoja: **tik viršūnių konferencija gali išspręsti įtampą dėl Berlyno.** Tuo autoritetingu tvirtinimu lyg reiktų tikėti. Bet Achesonas juo nepatiki ir primena, kad Berlyno krizė jau nebe pirma. Viena iš Maskvos sprovoکوtu Berlyno krizių buvo 1948 Berlyno blokada. Krizė pasibaigė tuo, kad Maskva blokadą atšaukė 1949. Achesonas primena, kad **tai Berlyno blokada baigti nereikėjo jokios viršūnių konferencijos.**

Chruščiovo minties rėmėjai Vakaruose nepaliaujamai kartoja:

Chruščiovas tikrai nori baigti Berlyno krizę ir reikia su juo tikėtai derėtis.

Achesonas tuo nelabai patiki ir pataiso: Berlyno krizė yra tik priemonė; Maskva visai nenori baigti ofenzivos prieš Berlyną; Maskva nori priversti ją iki laimėjimo. Konferencijoje, kurioje Maskva siekia, — aiškina toliau Achesonas, — **Maskva nesireigia būti sukalbama ir nuolanki; ji to laukia tik iš Vakarų.**

Viršūnių konferencija gali būti privati, vadinas, ne vieša, be propagandos.... Tokiais padaršinimais nori paveikti Ameriką Chruščiovo talkininkai Vakaruose. Achesonas pastebi, kad **Eisenhoweris tokiais iliuzijai nepasiduoda.** Jis žino, kad Maskvai konferencija nėra tik derybos, nėra tik ginčai; konferencija Maskvai yra jau veiksmas naujiems laimėjimams. Achesonas mano, kad Sovietai, gal būt, siekia pačia konferencija sukirsiinti sąjungininkus; ikalti kylį tarp atskiros valstybės vyriausybės ir visuomenės; sukirsiinti atsiliku-

Kapituliuoti ar pasipriešinti? Tokis klausimas aštriai svarstoms tarp Vakarų ir pačioje Amerikoje. Tačiau žodis "kapituliacija" yra šurkštus, tad jo vietoj vartojami gražesni ir neaiškesni, kaip tvarsčiai žaidimai pridengti. Achesonas tad ir sako: būkim garbingi prieš save pačius; vadinas, teisybės nuo savęs bent nesplėpkim.

šias tautas nuo jas remiančių Vakarų. O gal būt, sako Achesonas, jie nori to paties kaip Ženevoje 1955 — sudaryti atolydžio, geros valios, saugumo išpūdi, prieš imdamiesi naujos energingos akcijos, kaip jie padarė viduriniuose rytuose.... **Sovietų lyderiai nori konferencijai proektorių, nes jie iš kalbų turi padaryti darbus.**

Achesonas betgi mato, kad įvykiai rieda taip, jog **"mes norime ar nenorime, mes esame ant besisukančios juostos, kuri neša mus į viršūnių konferenciją".**

Kas daryti? Prieš einant į tokią konferenciją Achesonas mato vieną pirmą pirmiausia uždavinį — **"būkime garbingi patys prieš save"**. Tai reiškia: ne-

dangstykim skambiais žodžiais slepiamos teisybės.

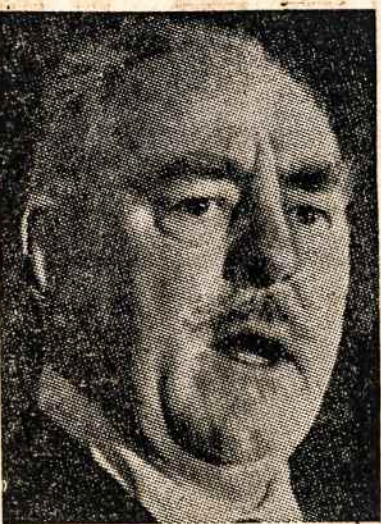
"Lankstumas" (flexibility ir 'derybos' (flexibility ir 'derybos'), kurie šiom dienom laikomi didelėm dorybėm, yra puikūs žodžiai, bet "jeigu mes tikrai galvojame apie "atsitraukimą"; jei mes galvojame apie "priėmimą palaiptui Sovietų siekimo "stabilizot padėtį rytuose", tai būtų daug geriau, kad būtume atviri prieš save pačius".

Achesonas su taiklia ironija atsiliepia apie tą "stabilizavimą palaiptui", apie "išaldymą", kuriuos ėmė siūlyti Vakarų politikai. Pritarimas tiem žodžiam, — mano Achesonas, — reikštų kad Vakarai priimty neribotą Sovietų dominavimą ir jį garantuotų, sutikdami su karinių jėgų status quo nuo rytinės Lenkijos iki — gal būt, net imti-

nai — iki Prancūzijos. Tokis status duotų visą persvarą Sovietam.

Kas būtų laimėta tokiu "stabilizavimu", Achesonas vėl rodo faktais. Jis primena, kokių vilčių buvo 1937, kada Anglijos Chamberlainas rengėsi nuolaidom į Miuncheną pas Hitlerį. Tuo metu the London Observer rašė: liko dvi išeitys: pripažinti naują jėgų balansą ir derėtis. Pirmą išeitį reiškianti karo riziką. Tad Chamberlainas pasirinko antrą, kuri, anot ano meto korespondento, reiškiant taiką mažiausia vienai generacijai....

Iš tikrųjų tas "vienos generacijos" taikos laikas sutrumpėjo iki vienerių metų. Tiek vertos ir dabar taikos šalininkų viltys. Achesonas ragina nepadaryti bent vienos klaidos — **nesuardyti vakarų Europoje apsigynimo priemonių. Maskvos sudarytas incidentas dėl Berlyno ir siekia labiausiai padaryti bet kokį Vakarų pasipriešinimą neįmanomą. Nuolaida šioje srityje reikštų katastrofą — baigia Achesonas.**

DEAN ACHESON

AMERIKOS IR ANGLIJOS SKAICIAI

Anglija apsaugos reikalavimai skiria 30 proc. išlaidų, Amerika arti 60 proc.

Anglijos biudžetas gerovės reikalavimai skiria apie 45 proc. biudžeto; daug daugiau nei apsaugos reikalavimai. Amerikoje priešingai.

Anglija mokesčius šiemet numatė sumažinti. Amerika — ne. Tačiau Anglijos mokesčiai vis tiek lieka daug aukštesni nei Amerikos. Pažymėtina tik, kad anglas už tuos mokesčius turi daugiau nei Amerikoje — turi nemokamą gydymą ir kt.

Anglija vadina savo biudžetą subalansuotu, nors skaičiuojant pagal Amerikos biudžeto knygas, ji turi iš tikrųjų 2 milijardų deficitą. Visas Anglijos biudžetas siekia 18 milijardų. Jeigu Anglijos biudžetas būtų tokio didumo kaip Amerikos, tai jos deficitas būtų 8 milijardai.

Šias pažiūras įdomu sugretinti su pažiūrom, kurios protarpiais pareiškiamos spaudoje anapus uždangos. Tai jau kitu kartu.

IŠ LIETUVOS

Vilniaus šaltkalvis gavo kambarį

Kaip Vilniuje einasi žmonėm su butais ar kambariais, Sovetskaja Litva pasakoja tokią istoriją.

Saltkalvis Marijonas Emeljan trejis metus išdirbo žemės ūkio mašinų dirbtuvėje "Neryje". Profesinė sąjunga nutarė, nutarimą fabriko administracija patvirtino, kad šaltkalviui turi būti duotas kambarys Linksmosios gatvėje Nr. 5.

Emeljan gavo — kambarys gražus ir didelis. Išikėlė su visa šeima. Tik džiaugėsi neilgai. Po dviejų mėnesių fabriko direktoriaus pavaduotojas Subičius pasiūkė Emeljaną ir liepė tuojau iš kambario išsikraustyti. "Jei neišsikraustysi, pašalinsim iš tarnybos — sumažinsim etatus". Pasirodė, kad Emeljaną įkraustė į kambarį be rajono vykdomojo komiteto pritarimo. Vykdomasis komitetas, gavęs namo gyventojų sąrašą, Emeljano nepatvirtino, nes Emeljanas įregistruotas ne Naujojo Vilnioje bet Lozmininkų kaime.

Tada pradėjo veikti Emeljanas — vaikščioti po įstaigas. Miesto vykdomajame komitete jam pareiškė: "Jūsų skundas pasiūstas rajono komisijai peržiūrėti. Naujosios Vilnios rajono vykdomojo komiteto pirmininkas atsakė trumpai: "Išsikraustykite, keisti negalim".

Fabriko direktorią kreipėsi į teismą, kad Emeljaną išsikraustyty.

Naujosios Vilnios teismas nusprendė: "Ješkinį apie Emeljano išsikraustymą atmeti trūkstant teiseto pagrindo".

Bet fabriko ir rajono valdytojai teismo sprendimo nenorėjo klausyti. Jie reikalavo ir toliau išsikraustyti. Emeljanas vėl vaikščiojo po įstaigas, įrodinėdamas, kad jis turi teisę pa silikti.

Laikraščio korespondentas paaiškina: O juk Naujoji Vilnia tik perėtais metais įkarta į sostinę. Naujojo Vilnioj

Emeljanas nebuvo įrašytas tik dėl to, kad nagalėjo joje gauti kambario — gyveno kaime, o dirbo Naujosios Vilnios fabrike. Jis dalyvavo statyboje to namo, kuriame jam žadėjo kambarį ir iš kurio dabar meta.... Ar išmetė ar pliko, laikraštis nepraneša, nes klausimas dar nebaigtas.

Vėl "stribai" atgaivinti?

Sovietų Sąjungos partijos centro komitetas ir ministerių taryba paskelbė įsakymą "apie darbo žmonių dalyvavimą krašto viešosios tvarkos apsaugoje". Ką tai reiškia praktiškai, informuoja Sovetskaja Litva apie to įsakymo vykdymą Kaune.

Kauno komjaunimas sudarė dvi grupes, kuriose bendrai dalyvavo 500 komjaunuolių. Tos grupės surengė medžioklę. Lankėsi klubuose, vidurinių mokyklų salėse, kuriose buvo surengtos pramogos; lankėsi restoranuose, bufetuose. Lan-kytojai rado, kad maisto krautuvėje Nr. 140, Žaliakalnyje, parduodama degtinė išgertinai; valgykloje Nr. 41, krautuvėse Nr. 12, 50 ir 78 pirkejai davė mažesnį svorį. Esą nusikaltėliai patraukti atsakomybėn.

Komjaunimo patrulis sulaukė "ardžiusius viešąją tvarką" Vytautą Kuzmą, mėsos kombinato darbininką, J. Grigą, Metalų fabriko darbininką, V. Ališauską, neturintį pastovaus darbo, ir kt.

Kita aktyvistų grupė sulaukė spekuliantų kino bilietais — Petrą Jankauską, Romą Bielskį, Mariją Trofimovą. Jie bus nubauti, — skelbia laikraštis. Dėsto laikraštis ir toliau komjaunimo panašius žygius.

Atrodo, kad komjaunimui duotos panašios teisės kaip seniau "istreibteliam", žmonių va dinamiem tiesiog "stribais". Tie stribai turėjo padėti sovietam kovoti su partizanais ir išreikalauti iš žmonių pilyavas.

Dabar komjaunimui pavesta sekti žmones ir juos suiminti, vadinas, eiti viešosios irslap- tosios policijos pareigas.

Parama užsieniui daros nebe populiar

Paramos užsieniui šių metų rengiamame biudžete prezidentas reikalauja 3.9 milijardų. Kongrese ir spaudoje ta parama užsieniui susilaukė nemažos kritikos. Ne tiek pats paramos principas. Prieš paramą niekas nepasirūpino. Bet pasisako prieš ligšiolinį paramos davimo būdą.

Atstovų Rūmų užsienių reikalų komisijoje kilo pareiškimu, kad paramos programa esanti ant "nesveikų pagrindų". Pasiūlyta paramos suma sumažinti iki 2 milijardų ir paramos neduoti tokių vyriausybėm, kurios teisiogiai ar netiesiogiai yra priešingos Amerikos "konstitucinėm idėjom" (tarp tokių būtų tada komunistiniai kraštai kaip Jugoslavija, Lenkija).

Iš komisijos raporto aiškėja, kokis milžiniškas aparatas gyvena iš tos paramos kaip tarnautojai, kaip paramos vykdytojai. 1948 tarnautojų tai paramai vykdyti buvo 450. Per 10 metų vykdytojų štabas išaugo iki 12,000.

Per 10 metų ūkinės paramos išdalyta 41 milijardas. Be to, dar eina ir karinė pagalba. Jos per 12 metų duota 23 milijardai. Iš pastarosios pagalbos matinasi ir 9000 jos vykdytojų.

Valstybės biudžetas buvo su balansuotas per paskutinius 27 metus tik 5 kartus. Valstybė eina į skolas. Skola išaugo iki 283 milijardų. Už ją reikia mokėti palūkanas po 6 proc. Tai sudaro metam 2 milijardus. Taigi palūkanos drauge su parama užsieniui sudaro metam 7 milijardus, arba 20 proc. valstybei sumokamų asmens pajamų mokesčių.

Paramos kritikai labiausiai nurodo argumentą, kad parama be atodairų nei pakelia krašto nei padaro jo Amerikos draugais.

Kas yra Vilniaus universiteto bibliotekos direktorius?

Sovetskaja Litva rašo, kad Vilniuje esą dabar apie 130 bibliotekų. Vilniaus universiteto bibliotekos direktorius vadinas Vladimiras.

AMŽINAS ŽYDAS NĖRA IŠMISLAS

Nei viena tauta nebuvo ir nėra taip vaikoma po visą žemės rutulį, kaip žydai nuo 70 metų, kai Romos imperatorius Titas, Vespasiano sūnus, sugriovė Jeruzalę ir žydus išblaškė, jie tebesiblaško po visus kraštus. Sunku būtų rasti kraštą ar bent didesnę miestą, kur šandien žydų nebūtų.

Bet, rodos, ir gerai įsikuria, giliai įleidžia šaknis, o žiūrėk — užėina kokios nelaimės ir vėl genami arba net masiškai žudomi, kaip hitlerinėje Vokietijoje.

O tačiau ir bolševikinė santvarka žydam pasirodė nepalanki. Sovietų sąjungoje tyliai pa-

sireiškia brutalus antisemitizmas. Nei žydų tikėjimu, nei prociom nei kultūriniam pasiriškimui laisvės nėra. Nėra jos nė satelitinuose kraštuose.

Iš rytu Europos, užvaldytos bolševikų, šiuo metu nemažai žydų iškeliauja Palestinon. Tik tokią laisvę jie turi, kad jiems langviau negu kitiem iškelti. Keliauja lėktuvais per Austriją. Austrijų laikraščiai rašo, kad apie 170,000 žydų iš rytinės Europos gavo leidimą iškelti Palestinon. Atvykę Austrijon, Vienon, kai kurie norėtų pasilikti, bet tas kraštas, kurio ir bolševikų okupacijos metu alintas, ir taip turi nemažai bėgalių.

TILTAS Į IZRAELĮ. Pro Vieną Austrijos sostinę, žydai skrenda į Palestiną.

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
SAV. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y. EVergreen 7-2155
Resid. ILlinois 8-7118

ELEKTROS MOTORŲ TAISYMAS
JULIUS KUMPIKAS
119 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.

ELEKTROS MOTORAI DULKIŲ SIURELIAI
VANDENS POMPOS ELEKTR. VESINTUVAI
ORO KOMPRESORIAI ELEKTR. GRĄŽATAI

Mėšinių ir salinųjų šaldymo sistemų pilnas aptarnavimas. Papildomas gasas. Sudedami nauji vamzdžiai. Atidara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 5 iki 8 v. v., šeštadieniais — visą dieną. Dėl didesnių užsakymų skambinti STerling 9-6534 (po 8 val. vak.)

Šių dienų politinis žaidimas.

DARBININKAS

Published semi-weekly except holidays, weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKŲ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

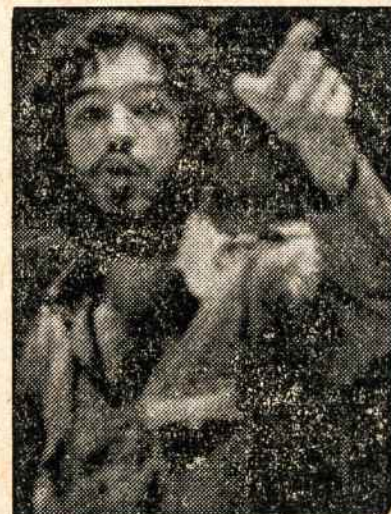
SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti savu nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7281

Kas slėpėsi po vešlia barzda

Fidel Castro — senas maištininkas ir komunistas

Kubos revoliucija praėjusių Naujų Metų dieną pakeitė vieną diktatorių kitu. Batista valdė nuo 1952, Castro pradėjo valdyti nuo 1959. Jeigu pirmąjį galima buvo pakaltinti, kad jis dėjosi su sukčiais, krovusiais pinigą, tai antrasis nuo 1948 dėjosi su maištininkais, krovusiais krūvas lavonų. Pirmajam talkino juodieji padugnių gangsteriai, antrajam — raudonieji tarptautiniai krimina listai.

MINIOS prokuroras Jorge Ser-guera; "Sušaudyt jį".

Šiomis dienomis Fidel Castro visai aiškiai parodė, kas slėpėjo vešlioje jo barzdoje: įsakė mokyklose dėstyti marksizmą. Ar čia buvo kas nelaukto? "Džiaugiuos atlikęs šiandien gerą darbą: nužudęs kunigą". Fidel Castro, dar būdamas studentas, susidėjęs su komunistais, 1948 balandžio 9 siautėjo Bogotoje, Kolumbijos sostinėje. Sukurstyta minia daug miesto pastatų pavertė pelenais gatvėse paliko tūkstančius lavonų. Fidel Castro gyrėsi: "Aš džiaugiuos, kad šiandien atlikau gerą darbą: nužudžiau kunigą". Po to vėl didijavo, pasidarė "advokatu" ir pradėjo kovą su Batista. Ruoštas 1953 liepos 26 sukilimas Santiago nepavyko. Buvo suimtas ir ruteistas 15 metų kalėti. Jei Batista būtų buvęs toks kraugerys, kaip dabar "fidelistai" jį vaizduoja, tai Fidel Castro 1954 lapkričio 1 nebūtų buvęs pasigailėtas ir paleistas. Jis atsidūrė New Yorke, kur sutelkė savo šalininkus slaptai gabenti ginklus į Kubą (Sierra Maestra, kalnų lindynes).

Raudonieji generolai lavina gaujas ir joms vadovauja. Meksikoje atsiradęs 1956, Fidel Castro sutelkė kelias dešimtis vyrų, kuriuos mokė karinės taktikos brigados gen. Alberto Boyo. Jisai dalyvavo 1936-1939 Ispanijos pilietiniame kare komunistų pusėje. Pasiryžė dideliu žiaurumu su

savo priešininkais ir belaisviais. Po 8 mėnesių apmokymo su 82 vyrais Castro atsirado vėl Kuboje — rytiniame jos pakraštyje, Sierra Maestra. Čia prisidėjo iš Argentinos atvykęs aiškus ir savo bolševikinių pažiūrų neslėpęs majoras Ernesto Grevara. Jis pasidarė sukilėlių karinio štabo viršininkas, kai po trejų metų partizaninės kovos, ir sukeltų streikų jiems pavyko nušalinti Batistą, tai Ernesto Guevara pasidarė vienas iš egzektorių. Užėmęs Las Villas, jis iššaudė be pasigailėjimo visus tikrus ir tariamus Batistos šalininkus. Daug žmonių žuvo visai nekaltai.

Masiniai liaudies teismai, kurie sukėlė pasaulyje pasipiktinimą. Leimėjimas sekė masinį žudymą. Niekas iki šiol dar neapskaitė, kiek buvo nužudyta žmonių be jokio teismo ir kaltės įrodymo. Visą gi pasaulį sukūrė minios teismai, kuriems buvo atiduota iki 1000 žmonių. Suspėta nušauti ir sušaudyti apie 400, ir tie kruvini spektakliai dėl pasipiktinimo nutraukė, bet šaudymas nesustojo kalėjimų sienose. Kolumbijos korespondentas iš Kubos rašė savo laikraščiu El Tempo: "Fidel Castro savo laurus mirko ir krauja". Po to korespondentam buvo pritaikyta cenzūra.

Reikšminga, kaip Castro ir jo sandarbininkai teisinosi. Jie Batistos šalininkus lygino su praėjusio karo "kriminalistais — vokiečiais fašistais", kas yra įprasta bolševikams. Taip pat Castro šaukė, kad JAV "daug daugiau žmonių nužudė savo atominėm bombom Japonijoje".

PASKUTINIS pasimatymas prieš egzekuciją. Aviacijos leit. Eulalio Bal-lerostero kalbasi su savo žmona Arminia, kuri 1958 buvo išrinkta Kubos gražuole.

Iš kurėjo parama? Maskvos Pravda rašė 1958 vasario 23: "Fabrikuose, mokyklose, istaigose gyvai diskutuojamas pagalbos organizavimas taiką mylintiems Kubos gyventojams kovoje su diktatūrinio generolo Batisto režimu... Maskvos universiteto mitingė studentai išreiškė savo pritarimą Kubos studentams ir kovojančiam jaunimui". Bet su vienu tuo pritarimū neapsiejo. Abiejų Amerikos žemynų komunistams buvo duotas įsakymas paremti kovotojus, parūpinti ginklų.

Amerikos komunistų mėsenis žurnalas "Political Affairs" (1958 gruodžio mėn.) išspausdino Kubos socialistų (komunistų) partijos atsisaukimą iš 1958 lapkričio 4. Jame pasakyta: "Mes turime veržtis į priekį... stiprinti karines jėgas, kurios kovoja su Batistos tiranija". Pietinę Ameriką labai gerai pažinęs Spruille Braden, buvęs JAV ambasadorius Kuboje, o paskui Valstybės psekretorius Washingtonė, 1958 vasarą taip įvertino tą kovą: "Sukilėlių vad. Fidel Castro yra Kremliaus tarptautinių intrigu įrankis? Jis yra remiamas raudonųjų agentų, kurie siekia Kuboje komunistų vyrvimo... Savo klasinga propaganda raudonieji iš Castro daro didvyrį ir prigaudinėja Amerikos visuomenę".

Kas dar Ameriką prigeudinėjo? Amerikoje ligi šiol tą "herojų" rėmė liberaliniai laikraščiai. Pirmoje vietoje jį kėlė "New York Times", "Look" ir "Times". Fidel Castro buvo gretinamas su Jurgiu Vašingtonu ir Simonu Bolivaru. Ypač uolus Castro garbintojas yra "New York Times" ir "Times" korespondentas Herbert L. Matthews

FIDEL CASTRO su raiškėiu ant rankovės ir šoviniais prie juostos.

Jis gyrė dar Ispanų pilietinio karo komunistus (1936), buvo (o gal ir tebėra?) narys "Amerikos Rašytojų Lygos", kuri JAV generalinio prokuroro (Attorney General) pripažinta subversinė organizacija. Stipriai Castro palaikė 1950 Havanoje, Kubos sostinėje, suorganizuota "Tarpamerikinė sąjunga demokratijai ir laisvei ginti" (IAADF). Šios subversinės organizacijos generaline sekretore yra Frances R. Grant, besireiškianti komunistinėje veikloje jau 20 metų. Pagrindiniu kalbėtoju Havanoje buvo amerikietis komunistas Waldo Frank. Tas žinias pateikia "The Committee for Constitutional Government" (202 E. 44 St., N.Y.).

Naujų laikų barbarai darosi vis komunistiškesni. Kuboje sutikti kaip "išvaduo-tojai" barzdėti vyrai — "Los barbudos" — dabar barzdas jau skutasi iki raudonumo. Naujausios laikraščiu žinios nurodo visa eilę komunistų, sulindusių į vyriausybę ir kariuomenę. Nurodoma apie 20 komunistų kariuomenės vadų ir keletas ministrų. Mokyklom davė įsakymą dėstyti marksizmą — leninizmą švietimo ministeris Armando Hart; komunistas jis pats ir jo žmona. Fidel Castro brolis Roul Castro, ypačiai puošęs Ameriką, 1953 metais dalyvavo komunistiniame jaunimo suvažiavime Vienoje. Carlos Franki, kuris dabar rūpinasi propaganda, yra buvęs komunistinio revoliucinio laikraščio "Revolucion" redaktorius. Kubos komunistų "ideologu" daro-

si rašytojas Jose Marti. Posūkis į komunizmą per daug aiškus iš pačių sukilėlių vadų, jų vartojamų metodų ir veiklos. Pasidarė aišku ir patiem Kubos gyventojams, kurie "barzdočius" sutiko labai entuziastingai. Entuziastų skaičius tik per tris mėnesius iš 90 proc. nukrito iki 52. Tiek populiarumo jau nebetovė Fidel Castro.

Kuba nuo Amerikos krantų tėra už 90 mylių (Key West, Fla.). Sala turi apie 6,5 mil. gyventojų, kurie daugiausia verčiasi iš cukraus ir tabako pramonės. Pagrindiniu prikėju yra JAV. Amerikiečiai tik cukraus įveža už 600 milijonų dol. Kitas importas į JAV sudaro pusę Kubos biudžeto. Dėl to Kubai nėra lengva nuo JAV ūkiškai atsipalaiduoti. Šūkiiai prieš amerikiečius yra neapgalvoto įkarščio išsišokimai. Bet to repaisoma. Nepaisoma ir gyventojų, kurių turtai ir darbai daroma didelių nuostolių. Bedarbių skaičius per tuos 3 mėnesius žymiai paaugo, nes biznis sustojo. Dabar iš 6,5 mil. gyventojų bedarbių yra jau pusė milijono. Mokesčiai imami į priekį. Klausimas, kaip toli tai eis, siekiant Kubą paversti Maskvos baze prieš Jungtines Amerikos Valstybes. Amerika iš dalies pati kalta dėl susidarosios padėties, kai 1958 kovo 14 uždraudė ginklus gabenti į Kubą. Vyriausybės šalininkai ju negavo. O Fidel Castro slaptai vis tiek apsirūpino. Dabar savo ginklus atsuka prieš Ameriką. S.

Valstybė, kurioje saulė nesileido

Ispaniją valdant Karoliui V, 1519-1556, buvo sakoma, kad jo karalystėje saulė nenusileidžianti. Tam posakiui davė pagrindą didieji ispanų užkariavimai. Jie perskrodė Atlantą ir abu Amerikos žemynus ligi paties Pacifiko. Karolis V dar valdė didžiąją dalį Europos, siekdamas Lietuvos ir Lenkijos sienų.

Bet nė vienoje Europos valstybėje, kuri kada nors buvo pasiekusi didesnio garso, saulė taip greitai neaptemo, kaip Ispanijoje. Ispanai neįstengė kiek ilgiau išlaikyti užkariautų kraštų nei tiek jais pasinaudoti, kiek tai padarė vėliau Anglija. Apie anglų kolonijas ir dominijas būtų didesnis pagrindas sakyti, kad Didžioje Britanijoje saulė nenusileidžianti. Bet šiandien trupą ir anglų galybė, besitraukdama į savo salas.

"Žemyno sala" žymiai anksčiau pasidarė Ispanija, likusi nuošalyje pasaulinės politikos ir tebevirgstanti su savo vidaus politika. Užkariavimai sukūrė išvirsinį blizgesį, pastatydino didingus rūmus, bet paliko didelį skurdą. Socialinė nelygybė pasidarė labai ryški. Ji kėlė neapykantą monarchinei santvarkai.

Monarchija savo dienas baigė karaliaus Alfonso XIII atsišalvėnimu (1931), prie kurio privedė kelias dešimtis metų trukęs liberalinis ir socialistinis judėjimas, partinės kovos su demagogija neapsišvietusioje laudyje ir pagaliau Primo de Riveros septynerių metų diktatūra (1926-1930). Monarchiją pakeitė respublika, bet ši jau nebegalėjo kraštutinių gaivalų sulaikyti. Juos sujungė vadina-mas "liaudies frontas", laimėjęs 1936 rinkimus ir komunistų inspiruojamas atvedęs į pilietinį karą.

Pilietinis karas, trukęs apie trejus metus, buvo nepaprastai žiaurus. Pasireiškė tikras bolševikinis sadizmas. Dauge-llo atvejų negalima spaudoje

nė minėti. Žmones apėmė siau-bas išvydus; ką daro tie "liaudies gynėjai", kurie prieš tai viešuose mitinguose kalbėjo apie laisvę, lygybę ir teisybę. Kai įgąsdinta ispanų tauta pradėjo trauktis nuo savo žu-dikų, o iš Maroko pakilo gen. Francisco Franco, pilietinis karas virto tarptautiniu. Italų fašistai ir vokiečių naciai išėjo talkon sukilėliams, o bolševikai savo kontrolėn paėmė "liaudies vyriausybę". Mažai betrukė, kad būtų įsigalėjusi maskvinė "liaudies respublika".

Franco nuopelnas yra tas, kad jis savo kraštą išgelbėjo nuo subolševikinimo. Ispanija dar kartą pasirodė kaip vakarų Europos tvirtovė. Kitados ji prilaikė arabus, kurie veržėsi pro Ispaniją, o Lepanto jūros kautynėse supliekė turkus. Mūsų laikais atmušė raudonuo-sius azijatus, pašokusius Euro-pos užnugaryje sudaryti bolše-vikinę bazę.

Franco diktatūrai, kuriai su-ėjo jau 20 metų (1959 kovo 31), bolševikai negali atleisti už pralaimėjimą. Po praėjusio karo buvo pasiekė to, kad Ispanija buvo Jungtinių Tautų pasmerkta (1946) ir su ja nutraukti diplomatiniai santykiai. Norėta užslopinti izoliacijoje. Bet Ispanija dvejus metus viena atlaikė Jungtinės Tautos turė-jos savo sprendimą atšaukti (1948). Ispanijai atsikurti buvo dar suteikta paskola.

Amerika dabar turi Ispanijoje savo bazes, o Ispanija tebe-turi vargo su vidaus proble-mom. Vis dėlto net toks "New York Times", kuris neturi geros akies gen. Francui, šiomis dienomis išidėjo savo krespon-dento iš Madrido tokius žodžius "Apskritai daug ispanų dabar gyvena geriau, negu kada nors prieš tai" (Benjamin Weller). Tai nereiškia, kad diktatūra būtų pateisinama. Bet jeigu bi-čuliaujamasi su komunistiniu diktatorium Tito ir jo taip žiauriai nepuolama, tai kuo pras-tensis Franco. Ar tik dėl to, kad jis katalikas?

JACK LONDON

Lokių medžiotojas Kiša

ESKIMŲ PADAVIMAS

Senai, senai, neatmenamais laikais gyveno Kiša ant šiau-rės jūrų kranto. Jis buvo va-das savo sodybės per ilgus lai-mingus metus ir mirė didelėje garbėje, savo padermės garbi-namas. Kiša gyveno taip senai, kad tik seniai beatmena per-duotą jiems protėvių padavimą apie jį, kurį būsimieji seniai perduos savo vaikams, o tie vėl savo vaikams — ir taip ligi amžių pabaigos. Kai ateina žie-mos sutemos, ledo uolose siau-čia audros, pabaltindamos orą švarių sniegu, tuomet ateina metas pasakojimams apie Kišą, — apie tai, kaip jis patapo pir-mu žmogum savo sodyboje, pralenkęs visus narsumu ir protu.

saulė nugramzdina kraštą į su-temas ir sugrįžta vėl, kad žmo-nės galėtų šildytis jos spindu-liuose, kad galėtų žiūrėti vienas į kitą. Kišos tėvas buvo drą-sus medžiotojas. Jis žuvo kovoje su milžinišku šiaurės ledynų lokiu, gelbėdamas gyvenimą savo padermės. Išikarščiavęs, jis taip arti priėjo prie lo-kio, kad tasai sulamdė jam šon-kaulius. Bet lokys davė daug mėsos ir jo padermė buvo iš-gelbėta iš bado.

Kiša buvo vienturinis jo sū-nus ir paliko po tėvo mirties vienas su savo motina. Bet žmo-nės linkę viską greitai užmirš-ti; užmiršo jie ir Kišos tėvo žygi. O kadangi Kiša buvo dar vaikas, o jo motina beginklė moteriškė, tai greitai pamiršo ir juos ir emė jie gyventi blo-giava už visus kitus sodyboje.

Tai buvo vieną kartą vaka-mare, taryboje, didžiame iglu

—Tu turi žmoną, Ug-Gloke, —tarė jis, —ir tu kalbi už ją. Tu, Mussuke, turi žmoną ir motiną, ir tu kalbi už jas. Ma-no motina neturi nieko, tik tai mane, todėl kalbu aš. Mano tė-vas Bokas, padėjo gvyvę už sa-vo padermę, todėl teisinga, kad aš, jo sūnus, ir Aikiga, jo žmo-na, būtumėme sotūs, kuomet sadyba turi mėsos. Aš Kiša, Boko sūnus, pasakiau!

Jis atsidėjo, godžiai klausy-damas audringų nepasitenkini-mų, jo žodžiais pažadintų.

—Kur tai matyta, kad vai-kai kalbėtų taryboje! — pra-šėbeldžiavo senasis Ug-Glokas.

—Ir kad dar mokyty vyres-niuosis, kaip jiems reikia elg-tis? — balsiai suriko Mussukas.

—Koks iš manęs vyras, jei aš leisiu kiekvienam vaikėzui, pa-norėjusiam mėsos, juoktis iš savęs!

Pyktis pakilo nepaprastas. Vieni varė Kišą gult, kiti norė-jo visai atimti iš jo mėsą, dar kiti grūmojo prilupti už akiplė-šiskus žodžius. Kišos akys su-žibo, veidas apsiniaukė, patvi-no krauju. Pačiu didžiausiu trūk-smu pašoko jis ant kojų.

—Klausykite! — suriko jis. —Nuo šio laiko neišgirsite iš

gera pamoka. Jis sugriš nuo-lankus ir paklusnus.

Praėjo viena diena, kita. Trečią dieną papūtė žvarbus vėjas, o Kiša vis dar negrįžo. Aikiga ro-vė sau plaukus, išsisuodino vei-dą, didelio skausmo apimta. Moteriškės emė smarkiai barti vyrus, kad jie leido vaiką eiti mirties ieškoti. Vyrų tylėjo, —jie žinojo, kad ne šiandien tai rytu, jai nutils pūga, jiems teks eiti Kišos lavoną ieškoti.

Bet ketvirtos dienos anksti rytą Kiša įėjo sodybon. Grįžo jis garbingai: ant jo pečių bu-vo stambūs sumedžioto lokio mėsos gabalai. Ir jo eisenoje buvo rimtumas, kalboje — stačokiškumas.

—Imkite greičiau šunis, im-kite roges ir eikite mano pėdo-mis, nes tolimas bus jums kė-lias — sušuko jis. —Ten, ant ledo, daug mėsos — didelis lo-kis ir du lokiukai Duok man valgyti, Aikiga, nes aš pavargau ir noriu miego.

Jis nuėjo savo iglon, daug valgė ir miegojo dvidešimt va-landų, nesikeldamas.

Daug buvo abejojimų pareikš-ta, daug šnekų ir karštų ginčų buvo žmonėse. Pavojingas yra polių lokys, bet tris kart pa-

vojgesnė lokė, kuri turi ma-žukus. Medžiotojai nepatikėjo Kišos žodžiais: vaikai nepadaro tokių stebuklų! Bet moterys šaukė, girdamos lokio mėsa, ir negalima buvo nepatikėti. Ir, iškeliaudami, medžiotojai vis dar marmėjo: "Jei jis tikrai bū-tų nūdėjęs lokį, nebūtų jo taip pametęs".

Bet, atvykę nurodyton vie-ton, jie surado nudėtus lo-kius, jie buvo visai tvarkingai sukapti, o viduriai išmesti.

Tuo būdu prasidėjo Kišos slėpinys, kuris laikui bėgant vis augo.... Sekantį kartą nū-dėjo jis ir didelį jauną lokį, o paskui dideliu piktu lokų ir lokė. Paprastai jis išbūdavo me-džioklėtris, keturias dienas, bet atsitikdavo, kad ir visą sa-vaite praklajodavo sniego lygu-mosė. Jis visuomet atsisakydavo nuo draugų, norėjusių jį pa-lydėti. Ir stebėjosi žmonės.

—Kaip jis tai daro? — klausinėjo medžiotojai vienas kito. —Jis niekuomet nesiveda šu-nų, o be jų beveik negalima ap-sieiti.

—Kodel tu tik vienas lokius medžioji? —paklausė jo Kloš-Kvanas.

(bus daugiau)

MOTERŲ PASAULY

KAS MOTERIM ŽINOTINA NELAIMĖS METU

Motery Sąjungos 5 kuopos susirinkimas įvyko balandžio 6 šv. Kazimiero bažnyčios svetainėje. Valdyba pasikvietė registruotą gailėstingą seserį **Adele Zukaite**, kuri supažindino, kaip elgtis nelaimės atvejais; pagelbėti širdies priepuolyje, apsinuodijus, apdegus gaisre, lūžus kaulam, prakirtus kraujo gyslą. Visa paaikino žodžiu ir parodė filmą, kurį tam tikslui paruošė Amerikos Raudonasis Kryžius. Filmui rodyti aparatą paskolino ir talkino seserys kazimierietės. Prelegentė ypač pa brėžė, kad šiais, karo grėsmės metais kiekvienas turi būti pasiruošęs suteikti artimui pagalbą.

WORCESTER, MASS.

Kuopos narės dėkingos A. Zukaitei ir seserim kazimierietėm už suteiktas naudingas žinias.

Iš einamųjų rekalų ilgiausiai kalbėta apie **apskričio suvažiavimą**, kuris buvo balandžio 19 Worcesteri. Išrinkta 12 delegačių atstovauti kuopą. Aptartas vakarienių reikalas, paskirtos darbininkės. Vakarienių menine dalimi rūpinasi Genovaitė Kanab. J. Mack pateikė sumanymus, kurie buvo svarstomi apskrities suvažiavime.

Kuopos pirmininkei M. Watkins negrįžus iš Washington D.C., susirinkimui pirmininkavo Bruozienė — vicepirmininke.

Dvasios vadas kun. J. Jutkevičius savo žodyje ragino narės tinkamai atlikti savo pareigas būsimo suvažiavimo metu. Į kuopą įstojo dvi naujos narės. Susirinkimas baigtas malda. Vėliau buvo kavutė.

Narūnė

Motina nešiojo sūnų mokyklon

Motina Maria Raggio, italė aštuonerius metus nešiojo savo sūnų ant pačių. Sūnus Teresio dar buvo mažas, vos ketverių metų, kai jį ištiko paralyžius. Dabar jau 12 metų kone lygus su motina. Nelengva jį kukurom nešti o juo labiau prieš kalną. Tačiau mokykla pakalnėje ir ją tegalima pasiekti kalnų takeliu. Aštuonerius metus motina savo sūnų nešiojo žemyn ir aukštyn. Vaiko nelaimė jai davė jėgų. Ir ji niekam nesiskundė nei šaukusi kiemo pagalbos. Našta jai buvo saldi kaip Sv. Rašte.

Dabar pati Italijos valstybė stato kelią. Atvykęs iš Genujos inžinierius jį pratiesė iki Marijos Raggio namų. Pro pačius namus eis autobusas. Apylinkės vyrai pasisiūlė savanoriškai atlikti darbus, tačiau kelias vistiek kainuos apie penkis milijonus lyrų ir bus pavadintas "Teresio keliu". Motina viską atiduoda savo vaikui: ir savo auką ir savo vardą.

Dabar pati Italijos valstybė stato kelią. Atvykęs iš Genujos inžinierius jį pratiesė iki Marijos Raggio namų. Pro pačius namus eis autobusas. Apylinkės vyrai pasisiūlė savanoriškai atlikti darbus, tačiau kelias vistiek kainuos apie penkis milijonus lyrų ir bus pavadintas "Teresio keliu". Motina viską atiduoda savo vaikui: ir savo auką ir savo vardą.

Namie ir už namų

Vaclava Zemelytė, baigusi prieš dvejus metus Toronte karališkąją muzikos konservatoriją, dabar lanko universitetą ir naudojasi stipendija. Studijuoja muzikos teoriją. Jauna solistė dainuoja tvirtu kontraltu.

S. Kristina ir S. Antonetė, seserys prancišketės dirbančios Brazilijoje, išlaikė egzaminus į Sao Paulo universiteto pedagoginį fakultetą ir jame studijuoja. S. Klarisa studijuoja ispanų ir portugalų kalbas.

Londonė veikliai reiškiasi šv. Onos draugija, kurios valdybon nesenai perrinktos: pirm. B. Namajuskienė, sekr. V. Jurienė ir ižd. M. Vikanienė. Jos daug gelbsti įvairiem pobūviam surengti.

Viktorija Puidokienė iš Londono lankėsi Australijoje pas savo seserį S. Bungardienę. Abi seserys minėtinos dėl to, kad yra gimusios Anglijoje ir Lietuvos nemačiusios, bet gražiai kalba lietuviškai ir Lietuva sielojasi. Lietuviškumą išlaikyti joms padėjo tėvai ir šv. Kazimiero parapija Londone. Abi už lietuvių ir ištekėjusios.

Giedrė Griškinaitė, Chicago studentė ateitininkų draugovės vicepirmininke, Loyolos universitete studijuoja matematiką.

Ona Jakubėnienė, kompozitoriaus V. Jakubėno žmona, šigijo teises vesti Real Estate biznį Chicagoje.

PIRMOJO KETVIRČIO "MOTERIS"

Lietuvių moterų žurnalas "Moteris", leidžiamas Kanadoje Toronte, kias trys mėnesiai, pirmąjį ketvirtį (sausio — kovo 1959) pradėjo malda iš Kolyomos lietuvių maldaknygės "Marija, gelbėki mus".

Toliau seka straipsniai. T. Viktoras Gidžiūnas, dabartinis lietuvių pranciškonų provincijolas rašo apie "Dieviškąją misteriją" — Kristaus mirtį (skirta dar Didžiąjai savaitei) Dr. A. Užupienė pasakoja apie "Moterį pavasarį ir vasarą" (mediciniški aptarimai ir patarimai). V. Sruogienė rašo apie velionę Sofiją Kymantaitę Čiurlionienę, o Pr. Alšėnas — kaip jis vaizduojasi "Idealioms moters išsivės portretą". A.

Amerikietė Patsy Russel, turėdama 16 metų, buvo automobilio nelaimėje sužeista. Tokia žinia laikraštyje sužadino karo tarnybą atliekantį Joseph Burke. Jis mergaitę aplankė. Paskui dažniau lankydamas įkvėpė drąsos ir pasitikėjimo. Mergaitė galėjo iš lovos išlipti ir ratukais pavažiuoti. Jiedu ir susituokė. Joseph Burke ta proga pasakė: "Nebus lengva, bet meilė nežino aukos ribų".

MIRĖ GENIALI MERGAITĖ - POETĖ

Anglijoje, Nottinghamame, neseniai pasimirė 10 metų mergaitė Madelaine Jennings. Ji visus stebino savo eilėraščiais, kurie atrodė rašomi subrendusio vyro. Jos poeziją skaitė net B.B.C radijas. Visi džiaugėsi ir didžiavosi genialia mergaite. Staiga eilėraščiai pasidarė melancholiški, juose buvo minima mirtis. Vieną naktį mergaitė atėjo pas motiną ir pasakė: "Man užima kvapą. Aš manau, kad turiu mirti". Po valandos mergaitė jau nebegyveno. Atvykęs daktaras nustatė, kad ji mirė nuo staigaus gerklės uždegimo.

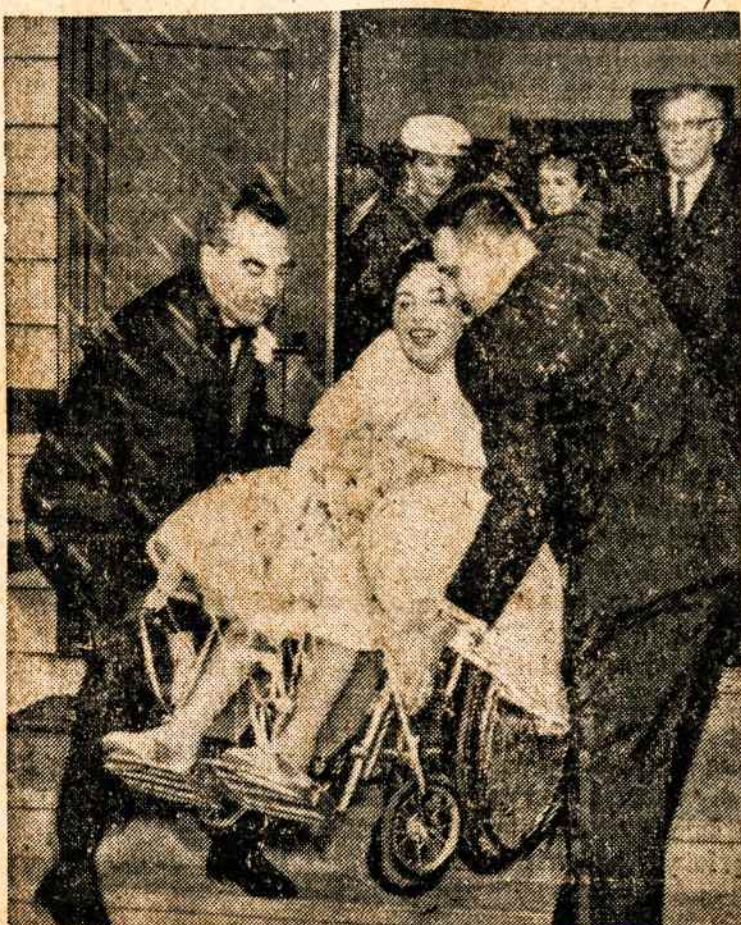
Prancūzijoje savo raštais pradeda garsėti 14 metų mergaitė Anne Laurent. Jai pripažintais neabejotinai gabumai. Mergaitė eina savo motinos rašytojos žinomoms Simone Fabien vardu. Mergaitė jau nuo septintų me-

tų pradėjo rašyti, nusižiūrėjusi į motiną.

Stenotipistėm iš moterų dirba apie 14 procentų. Visą laiką sėdėdamos ir rašydamos mašinėle, kaip gydytojai nustatė, pertempia nervus, nugarkaulį ir akis. Dauguma iš jų taip pat skundžiasi galvos svaigimu.

Kalėjimuose moterų vidutiniškai visuose kraštuose yra apie 14-15 procentų. Praejęs karas tą skaičių Europoje buvo pakėles net iki 35 proc. Į nusi-kaltimus veda sunkios materialinės sąlygos, moralinis pūkrikimas jaunatvėje ir skyrybos.

Anglijoje dideliuose namuose moterim nėra pavojaus persisverti per langą valant stiklus. Iš lauko stiklus valo samdyti vyrai, kaip ir kaminkrėčiai. Bet dėl to iš vidaus stiklai blizga, o iš lauko murzini.

MOTERŲ DARBO KALNAI

Nuo žilos senovės moterys apkrautos dvigubu darbu. Jos dirba namie ir už namų. Jei gyvena ūkyje, negali užsidaryti tik namų ruošoje: jos dirba laukuose ir tvarkosi apie namus. Jei dirba fabrike ar įstaigoje, tai grįžusios negali apsieiti be namų ruošos. Vienas vokiečių žurnalas apskaitė, kad apie 80 procentų mieste dirbančių moterų turi dar dirbti ir namie; jas pavaduoti nėra kam. Tuo būdu joms tenka dirbti ne 45 valandas (Amerikoje 40 valandų), bet 90. Ką jos per tą laiką padaro, gali pa-

vaizduoti čia dedami du paveikslai. Lėkščių stulpas rodo, kiek moteris per 25 metus suplauna indų. Tik lėkštes dedant vieną ant kitos, susidaro 1800 metrų kalnas. Koks tai aukštumas, galime suprasti iš to, kad aukščiausias Europoje, Alpių kalnas, Montblanc, turi 4810 metrų. Jei ta lėkščių krūva griūtų, tai po savo šukėmis palaidotu gerą miestelį.

Sumušinių riekės rodo, kiek moteris per 25 metus atriekia ir aptepa užkandžių. Jeigu ant tų krūvų pati atsisėdėtų, tai jau būtų neįmanoma šokti žemėn — užsimušėtų. Reikėtų šauktis heliokopterio pagalbos.

Pagalbos dvigubam moterų darbe reikia iš vyrų pusės. Ta pagalba taip pat gali būti šeimos dviguba; paslauga ir supratimas. Dažni nesusipratimai atsiranda tik dėl to, kad moterys pasijunta per daug išvargusios, o per mažai atjauciamos.

Žinios šiokios ir tokios

Jokios suktybės

New Yorke vyras norėjo išskirti su žmona, kurią apskundė apgavyste: besituokiant sakėsi esanti 36 metų, o pasirodė 45. Teisėjas nesutiko išskirti nusprenddamas: "Moteris, kuri nuslepia savo metus, nesukčiauja, o tik nori pasirodyti jaunesnė; ir tai yra jos apsigynimo teise".

Ramybės oazė

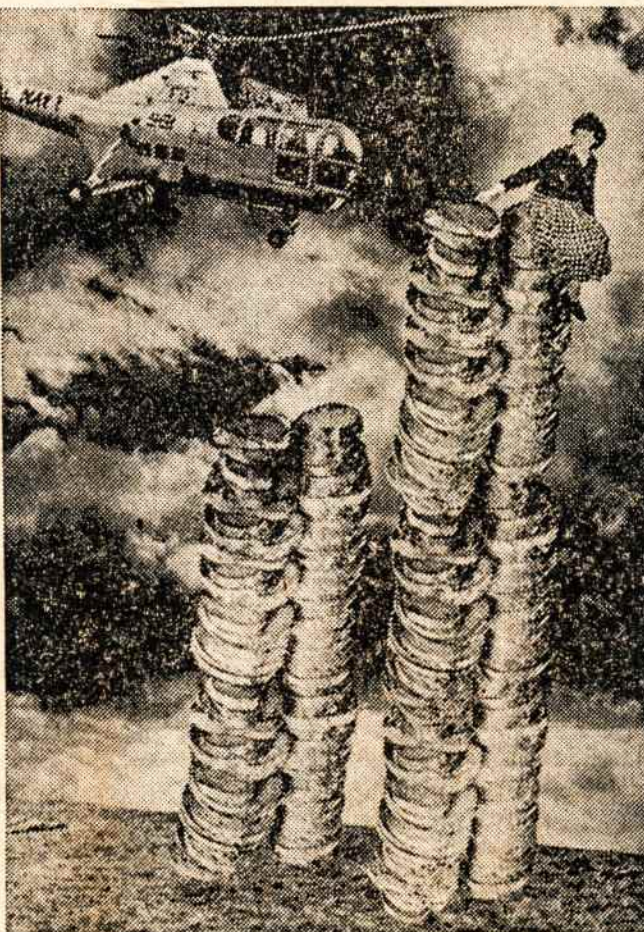
Miunchene, Vokietijoje, vienas restoranas išrašė tokį pranešimą: "Čia galite ramiai pasilsėti, jei ateinate ne su draugėmis, o su žmonomis".

Dvigubas malonumas

Svedijoje vienas kino teatro savininkas, kad daugiau patrauktų moterų, įtaisė kartu ir skalbyklą. Kol moterys žiūri filmo, automatinės mašinos skalbia. Išeidamos pasiima žlugtą namo.

Numetė svorį ir vyrą

Londone Mrs. Pamela Grant Edicott, kai jos vyras tarnavo Vokietijoje, nutarė jam padaryti staigmeną: dietos ir gydytojų pagalba iš aptukusios moters pasidarė liekna panelė. Kai vyras grįžo, atsitiko kita staigmena: vyras pasirodė nepatenkinamas ir išsiskyrė. Jis teisėjui aiškino: "Pamela visai ne ta, kurią vedžiau".

Ak, tie vyrai — tikri stuobriai!

Moteris, kuri pamiršta savo sutuoktinių dieną, turėtų antrą kartą gimti. Jeigu ji laimingai ištekėjo, tos dienos niekada nepamirš; o jei nelaimingai — taip pat negali pamiršti. Visai kitaip yra su vyrais.

Vyrai po kelerų šeimyninio gyvenimo metų gana dažnai pamiršta, kurią dieną vedė. Pro tą dieną praeina, kaip sotūs žašiniai pro avižas. Kai kurie psichologai aiškina, jog tai geras ženklas: jie jaučiasi laimingi. Jeigu yra nelaimingi, tai visos dienos jiems primena tuštes. Moterys turinčios būti patenkintos, jei vyrai nebeprisimena. Bet taip nėra ir neturėtų būti:

Vyrai daugiau išsiblaškę užuomiršos. Žiūrėk, po dviejų dienų, užsuka krautuvėn ir sako: "Ką man patartum žmonai

pirkti dovanų. Prieš dvi dieni buvo mūsų sutuoktinių atmintina diena"? Pardavėja mergaitė nusišypsavo. Ar negeriau būtų padaryti kitaip: pasirūpinti dovana dviem dienom anksčiau.

Moterys rūpestingėsni. Dar prieš kelias dienas pasirūpina kepsniais, aptvarko būta, užsideda gražesnę suknelę. Miegulistas vyras valgydamas pusryčius ir skleisdamas laikraštį, nelabai pastebi. Tik išeidamas susidomi: "Na, tu šiandien išsipuošus, lyg balium eitum. Ar neini ir vėl į kokį bobų pasiplepėjimą, kai vyrai dirba? Šiandien pietum vėluosiu". Žmona pasijunta, kaip apšutinta. Jeigu visų kepsnių neištaško ir dar laukia su pietumis, tai turi kantrybės. Bet galima ir kitaip padaryti su apkiautusiais stuobriais tais vyrais.

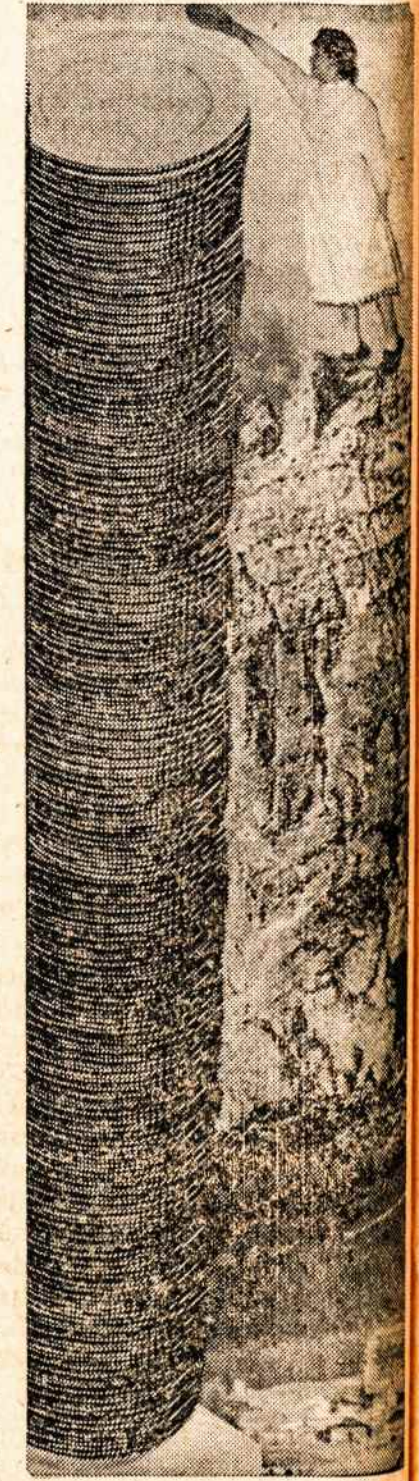
Žmona aikteli, pasižiūrėjusi į kalendorių prieš dvi dienas: "Na, ir tas laikas greit bėga. Tik pamanyk, poryt bus jau aštunti metai, kaip mes vedė. Laiminga, tave sutikus". Ir vyras gali susidomėti, kaip iš mėnulio ar Marso raketa atsikri-dęs: "Tikrai. Būčiau visai užmiršęs. Reikės bent gėlių parnešti. Beje šiandien pareisiu laiku".

Laiku ar nelaiku, bet gyvenimo džiaugsmui nereikėtų užmiršti dienos, kuri du kelius suvedė į vieną. Jei kuriam vyrui tai visai neįdomu, tai jis vertas tik samčio į pakaušį. Taip mano.

Sabina su Albina

NAUJOKE moteriškoje kuopoje.

MADOS

Naujos 1959 mados jau rodosi. Vėl gražintos liemens linijos, susmaugtos. Tokiem rūbams labiau tinka jaunos ir liesesnės moterys, taip pat kiek aukštesnio stumens. Kas norės linijas išlaikyti, teks daugiau susiveržti gorsetu. Suknelės tebėra dar trumpos — truputį žemiau kelių. Iš spalvų vyrauja šviesiai kavinė, rusvai žalia, alyvinė ir rausva. Tačiau darosi languoti rūbai. Jie kiek storina per laibas ir per lietas moteris, bet tai laikoma geru dalyku, kai liemuo pabrėžiamas. Batai vėl bukėja. Pavasarį ir vasarą "ylos" dar bus nešiojamos, bet rudenį suapskritės. Batų spalva įvairi. Pasirodo batų su įsukamais smulkiais kulnėmis skirtingų spalvų. Galima prisitaikyti prie drabužio. Gilios skrybelės nyksta, gėlėtos dar palieka.

Šukuosena

Vienos, Austrijoje, kirpėjai šiam pavasario ir vasaros sezonui moterim parinko šukuosena, kuri iš jų daro romeniškas patricijas. Mat, iš profilio žiūrint, galva ir suklostyti plaukai sudaro raidę "P". Ta šukuosena taip ir pavadinta — "Patricia". Manoma, kad jį lengvai sklis į kitus kraštus. Iš priekio plaukų paliekama tik kelios padrikos sruogos; visas klostymas susieina į pakaušį. Plaukų kirpimas trumpas, ausys paliekamos laisvos auskaram; na, ir geriamiam nusiklausymui — ar jis tikrai mane myli?...

LIETUVOS PADANGEI DIENOJANT (4)

Lietuvių tautinio atgimimo tikrovė

Kipras Bielinis savo sukurtuose prisiminimuose kaltina liet. kunigus, kad jie negyvenę Kražių ir pataikavę rusam. Argi taip buvo?

Jei kunigas, stengdamasis išvengti švč. Sakramento išniekinimo, bandė jį išnešti iš bažnyčios, tai dar nereikšė, kad jis pataikavo rusų valdžiai. Nereikia remtis komunisto Stasio Matulalio parašyta brošiūra apie Kražių skerdynes, kuri visiškai be reikalo įdėta į atsiminimų priedų skyrių. Autoriui į šį taip svarbų ir didelį Lietuvos istorijos įvykį reikėjo pažiūrėti iš platesnės perspektyvos.

Taip pat negalima kunigų kaltinti caro pataikūnais už tai, kad jie gaudavo algas iš rusų valdžios. Daug lietuvių gaudavo algas iš rusų valdžios, ar jau tuo jie visi buvo caro pataikūnai? Ir gerbiamas atsiminimų autorius tarnavo Rygoje teismo raštininku ir jis gavo algą iš rusų valdžios, taigi ir jis tuo pačiu buvo "caro pataikūnas".

Toliau autorius aiškina, kad kunigų algos buvusios didelės, jie gaudavę metams 300-400 rb. Jei šie kunigai atlyginimą palyginsime su paprastu gelžkelio tarnautoju, kuris turėjo valdišką apkrentą butą ir gaudavo tiek pat atlyginimą, tai kunigų algos bus nedidelė, nes iš tos algos jie turėjo dar išlaikyti bažnyčios tarnus, kaip vargoninką ir zakristijoną.

Jei parapijoje buvo ūkis, tai tas ūkis galėjo išlaikyti tik darbininkus, kurie tą ūkį apdirbo. Juk ir pats K. Bielinis pripažįsta, kad žemės ūkis tais laikais buvo nepelningas. O kada jis buvo pelningas? Juk žemės renta yra žemiausia. Net iš geros žemės valakininkai biržiečiai už 15 rublių veždavo į Rygą linus ir gaisdavę keturias — penkias dienas. Čia truputį šlubuoja autoriaus logika. Pasak jo, ūkis ūkininkui buvęs vienas vargas, o klebonui jau "didelis pelnas".

KITI APIE KRAZIUS

Kražių įvykius "Apžvalga" per kelius numerius aprašinėjo. Po dviejų metų Amerikoje kun. J. Zebrys Chicagoje išleido knygutę "Kražių skerdynės ir jos pasekmės". Kiek vėliau kun. Jonas Zilius parašė "Kražių skerdynės". Nepriklausomybės laikais, sukakus 40 metų nuo tų įvykių, katalikiškoji spauda plačiai apie tai rašė. Istorikai kritiškai str. parašė Paulius Sležas 1933 m. "Zidinyje". Jis nu rodo, kad tik po 1893 m. pa-

sauliečiai inteligentai organizavo tai įsijungę į kovą su rusinimu.

Jeigu iki tol mūsų šviesuoliai darbuosiu nuošaliai ir pasikirai, tai po 1893 m. įvykių, pa rodytų liaudies kietumo rusų valdžiai, ir jie pradeda vis labiau išeiti aikštėn, ima organizuoti tautą. Šitai liūdytų ir kova dėl lietuviškos spaudos. Jeigu iki 1893 m. lietuviškų raštų platinimo našta daugiausia nešė liaudis, tai po tų metų ne fik pats platinimas padidėja, bet vis labiau ir labiau į tą darbą įsitraukia ir inteligentai.... Po tų pat Kražių įvykių prasideda tautinis judėjimas, pasipriešinimas rusams ir lietuvių mokslievių (Zidiny, 1933 m. Nr. 12, 518 p.) ir V. Biržiška, Lietuvos Golgota, Mūsų Zinynas, 1921 m. Nr. 2 114-117 p.).

KAS BUVO KARINGESNIS?

Kovą už lietuviškos spaudos laisvę pradėjo vysk. M. Valančius, jis yra pirmas knygnešių organizatorius, 1871 m. pirmoje knygnešijų byloje buvo nubausti 8 kunigai. Valančiaus pramintu keliu ejo visa kunigų armija: sideravičiai, gimžauskai, vytartai, vaižgantai, jurgaičiai ir kit. Kiek kunigų nukentėjo dėl spaudos ir dėl lietuviško žodžio, šiandien sunku pasakyti. Kan. J. Tumas savo raštų XII tome tik apgraibomis priskaito per 50 rusų valdžios nubaustų kunigų, išremtų į Rusiją ar kalintų Gardino bei Kretingos vienuolynuose. Bet tai toli gražu nėra pilnas sąrašas. Kiek kunigai yra sumokėję įvairių pabaudų, kiek įkaišais yra išpirkę vieną kitą rusų žandarų sugautą knygnešį. Ir kun. K. Pakalniškio redaguota "Apžvalga" buvo žymiai karingesnė rusų administracija, negu "Var-

pas". V. Biržiška pripažįsta, kad "Tėvynės Sargo" akcija dėl spaudos gražinimo buvo daug gyvesnė, negu kairioji spauda, kuri visą viltį dėdama į revoliuciją, iš cenzūruojamos laisvos spaudos mažai tikėjosi. Kaip matyti ir K. Bielinis lietuviškos spaudos laisvės paskelbimo žinią sutiko labai šaltai, nežiūrind, kad jo tėvas veik visą gyvenimą pašventė ir savo sveikatą prarado, beplatinamas lietuviškas knygas.

Taigi skelbti, kad kunigai pataikavo okupantui carui, yra arba didelis atsiminimų autoriaus nenusimanyimas apie Lietuvos tautinį atgimimą arba pigi demagogija, kaip ir priekaištas vysk. M. Valančiui, kad jis draudęs kunigam eiti per sieną ir ništi knygas.

VYSK. M. VALANČIAUS ATSAUGUMAS

Jei vyskupas M. Valančius patikėjo Jurgui Bielinui 3000 rublių nugalbenti į Tilžę kun. Zabermanui, tai tuo dar negalima tvirtinti, kad vyskupas nepasitikėjo savo kunigais dėl jų lenkiškumo. Vysk. M. Valančius tai darė didelio atsargumo sumetimais. Jei jis būtų siuntęs į Tilžę, t. y. į užsienį, kur nors iš savo kunigų, tai tas nebūtų turėjęs vykti į užsienį oficialiai, kas buvo labai sunkiai rusų valdžios leidžiama. Toks važinėjimas kaip tik būtų metęs didesnį įtarimą šešėlių ir sekamą ir persekiojamą vyskupą. Vysk. M. Valančius turėjo daug gerų kunigų, kuriais pasitikėjo ir jiems buvo pavėdęs savo atspausdintų knygų gabenimą iš Tilžės ir platinimą Lietuvoje. Už tai pirmoje knygnešijų byloje buvo iš karto nubausti net aštuoni kunigai.

Lietuviai studentai renkasi vadovybę

Lietuviai studentai balandžio 24 renkasi savo sąjungos naująją vadovybę. Ateitininkai studentai yra išstatę visą eilę savo kandidatų į valdybą, revicijos komisiją ir garbs teismą. Praeisiame nr. iš jų suminėjo me A. Gečiauską, T. Masionytę ir I. Banaitę. Čia norime supažindinti su kitais dar kandidatais.

Zina Čikotaitė, 22 metų, studijuoja biochemiją Chestnut Hill College, Philadelphiaj 8 semestrą. Gyvena: 3480 W. Cchool House La. Philadelphia 44, Pa. Aktyviai dalyvauja įvairių lietuviškų organizacijų veikloje. Buvo SAS Centro Valdybos sekretorė 1956-57. Šiuo metu yra LSS Philadelphiajos skyriaus sekretorė. Taip pat yra vyresnioji skautė, dalyvauja studentų tautinių šokių grupėje. Philadelphiajos viešojoje mokykloje skaitė paskaitą apie Lietuvą. Moksleivių ateitininkų žiemos stovykloje (1958) buvo mergaičių vadovė. Taip pat aktyviai dalyvauja ir amerikiečių studentų organizacijose. Glee Club Doran Club, Science Club ir German Club.

Antanas Ivaška, 26 metų, yra baigęs mechaninę inžineriją Newarke, toliau studijas tęsia Columbia University New Yorke. Gyvena 100-21 89th Ave Richmond Hill 18, N.Y.

Skirmantas Radvila, 23 metų, baigęs geografijos studijas University of Illinois, ten pat toliau tęsia istorijos studijas. Adresas, 518 E. Green St., Champaign, Ill.

Kęstutis Skrupskelis, 21 metų studijuoja Fordhamo universitete filosofiją. Adresas, P.O. Box 465 Fordham university, Bronx 58, N.Y. Jis save taip kolegoms rinkikams pristato:

"Esu Lituanus redakcinio kolektyvo narys ir Lituanus administratorius. Buvau LSS ir SAS revizijos komisijoje ir SAS

New Yorke draugovės pirminku. Amerikietiškoji veikloje dalyvauju tik tiek, kad esu Fordhamo universiteto sąchmatų komandos narys, bet to gal geriau neminėti. Kiek atsime nu, jokių medalių nesu gavęs, atseit, dar nesu atžymėtas. Jeigu iš to kokia nauda, prašau pasiskelbti, bet tai ir viskas."

Vytautas Dudėnas, 21 metų, studijuoja University of Chicago biznį 8 semestrą. Adresas: 3521 W. 64th Place, Chicago 29, Ill.

Jonas Šoliūnas, 28 metų, baigęs sociologiją University of Illinois; toliau tas pačias studijas tęsia Detroito universitete. Adresas: 15711 Sorrento St., Detroit 27, Mich.

Povilas Kilius 26 metų, studijuoja De Paul universitete Chicagoje prekybinę administraciją (Business Administration) Adresas: 44 37 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. Kštūčio korporacijos Chicago skyriaus sekretorius, SAS Chicago draugovės socialinių reik. vedėjas, SAS 1958 metais buvo SAS vasaros stovyklos komandantas.

Giedrė Griškėnaitė 20 metų, studijuoja Loyola Universitete Chicagoje matematiką ir Liberal Arts 6 semestrą. Adresas: 1422 N. Campbell Ave., Chicago 22, Ill.

Rimvydas Sližas, 22 metų, studijuoja University of Chicago germanistiką 6 sem. Adresas: 4443 So. Wood St., Chicago 9, Ill. Vokietijoje baigė Vasario 16 gimnaziją. Buvo Vasario 16 gimnazijos moksleivių ateitininkų vysk. M. Valančiaus kuopos pirminkas. Dalyvavo ir skautų veikloje. Atvykęs į JAV studijavo Illinois universitete (Navy Oier) ir ten buvo lietuvių studentų klubo laikraščio "Bevardis" redaktorius. Dabar yra Chicago studentų ateitininkų draugovės išdininkas.

PRANAS PAULIUKONIS

KAS RŪPINOSI SVIETIMU

K. Bielinis kaltina kunigus, kad jie, būdami vieninteliai inteligentai Lietuvoje, nesirūpinę tautos švietimu.

Čia dar daugiau prašauta pršali. Be veikusiu daugybės vienuolynų mokyklų, XVIII a. pradžioje vysk. Lopacinskis pradėjo rūpintis valstiečių vaikų švietimu, ragindamas klebonus steigti prie parapijų mokyklas. Kaip tvirtina V. Biržiška, tų mokyklų buvo įsteigta gana daug. Bet daugiausia rusipelnę švietimui yra vysk. M. Valančius, apie kurį K. Bielinis savo prieduose nę žodeliu ne užsimera. Tuo metu Kauno gubernijoje veikė ne 17 parapijų mokyklų su 144 mokiniais, kaip Bielinis teigia, bet pagal 1853 m. surinktą pilną statistiką, 141 mokykla su 4394 mokiniais. Kulių klebonas Skrodskis savo parapijoje buvo įvedęs veik privalomą mokslą, 1863m. jo parapijoje beraščių veik nebebuvo.

Muravjovui uždarius parapiines mokyklas, vysk. M. Valančius ragino slaptai mokyti vaikus, iš čia atsirado daraktorių ir vargo mokyklos. Kunigai, rengdami vaikus prie pirmos komunjijos, reikalavo iš vaikų mokėti skaityti, kai kur net rašyti.

Kai rusų valdžios geležiniai suvaržymai buvo nuimti, tuoj įsisteigė kunigų vadovaujamos "Saulės", "Ziburio" ir "Ryto" draugijos, kurios kaip tik ir pradėjo steigti pradžios ir aukštesnes mokyklas. Lietuvai atsistatant Užnemunėje, išskyrus Marijampolę, visos gimnazijos buvo "Ziburio" žinioje.

PASYVUMAS AR KOVĄ?

Spaudos draudimo metu "K" mo žmonėse buvusios knygos... skelbė" ne "žemiškojo gyvenimo menkybė, reikalavo nuolenkumo ir fatališko pasyvumo", (259 p.), bet griežtą kovą okupantui. Tos knygos daugiausia aiškino katalikų tikėjimo tiesas, kurias rusų administracija persekiojo. Žmonės ar tai par. mokyklose, ar tai daraktorių, ar tai motinų išmokyti skaityti godžiai graibstė Prūsiose spausdinamas knygas, jas platinė ir skaitė. Ir garšsis knygnešys Jurgis Bielinis daugiausia platinė tokią knygą. V. Biržiška tvirtina, kad tų knygų spausdinimas ir platinimas nulėmė ir lietuvių spaudos laimėjimą. Knygnešiai kaip tik mieliai platinė religinio turinio knygas, nes jos apmokėdavo ir kitos literatūros išlaidas.

Apskritai K. Bielinio prisiminimai" daug kur apsilenkia su istorine tiesa ir tikrove, Rašyta labai vienašališkai ir nekritiškai.

VYSK. M. VALANČIUS — lietuvių tautos švietėjas.

Susirūpinimas šv. Kazimiero parapija

LOS ANGELES, CALIF.

Didelį susijaudinimą sukėlė Atvelykio sekmadienį kun. Klebono J. Kučingio pranešimas bažnyčioje, kad lietuvių šv. Kazimiero par. norima padaryti bendra, teritorine. Kilo susirūpinimas, kad amžinos atminties prel. J. Maciejausko įkurtoje ir lietuvių pinigais bei darbu išugdytoje parapijoje ilgainiui lietuviai gali likti tik įnamiai. Sudarytas katalikiškųjų organizacijų komit. bal. 10 lankėsi pas kleboną. Numatoma artimiausiu laiku paruošti ir įteikti Los Angeles kardinolui atitinkamą memorandumą.

Minėjo arkivysk. J. Skvirecką

Kovo 22 ateitininkai gausiai susirinkę su šeimomis kvies-tais svečiais į šv. Kazimiero par. salę prie vaišių stalų, pagerbė Kauno arkivyskupą metropolitą Juozapą Skvirecką, pa minėdami jo 85 m. amžiaus, 60 metų kunigystės ir 40 metų vyskupavimo sukaktį. Minėjimą pradėjo ir jam vadovavo ateitininkų sendraugijų klubo pirminkas I. Medziukas, iškel-damas keletą arkivyskupo gyvenimo broožų. J. Tinišis savo paskaitoje išskėlė arkivyskupo nuopelnus, verčiant į lietuvių kalbą šv. Raštą, pailiustruodamas pavyzdžiais puikius autoriaus stilistinius sugebėjimus.

Koncertinėje dalyje gražiai pasirodė jauniejį ateitininkai—Gliudys ir Skirius, paskambin-

dami pijanu, ir studentų ateitininkų trio — Baltakis, Dabšys ir Polikaitis, kurie vieni su Reivydaite, paruošti B. Budriūno ir jam akomponuojant, gražiai padainavo.

Po minėjimo ateitininkai sen draugiai aptarė eilinius reikalus Vietoj pasitraukusio dėl darbo sąlygų išdininko F. Kudirkos šioms pareigoms išrinktas J. Kojelis.

Susitikimas su vysk. V. Brizgiu

Vyskupas V. Brizgys, grįždamas iš Australijos, keletą dienų buvo apsistosjęs Los Angeles šv. Kazimiero par. klebonijoje. Balandžio 2 parapijos salėje kalbėjosi su katalikiškųjų organizacijų veikėjais. Pradžioje papasakojo apie katalikų bažnyčios gyvenimą Lietuvoje, kalbėjo apie Australijos ir N. Zelandijos lietuvių gyvenimą ir jų problemas. Atsakinėdamas į iškeltus klausimus palietė visą eilę aktualių uždavinių: lietuvių bendruomenės susiorganizavimą, lietuvių jaunimo nuosvetimų įtaką saugojimą, lietuvių susitelkimą į didesnes kolonijas ir k.

A.V.

Mirtis už mirtį

Bellefonte, Pa., balandžio 13 pasodintas į elektros kėdę Lester Graves, 23 metų, kuris mušė, iki užmušė savo ketverių metų podukrą.

IŠ VISUR

— Inž. Antanas Rudys ir jo žmona Marija pažadėjo parūpinti 4000 dolerių lituanistikos vadovėliam išleisti. M. Rudienė ta proga pareiškė: "Matau, kad yra reikalas. Nėra kilnesnio uždavinio, kaip padėti jaunimui mokslė". Inž. A. Rudys yra Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos pirminkas, gyvena Chicagoje.

— Sol. Janina Liustikaitė, atvykusi pernai iš Italijos į JAV pasitelkti lėšų tolimesnėm studijom, šiuo metu lankosi vakarinėje Kanadoje. Balandžio 25 turės koncertą net tolimajame Winnipege.

— Tautinės Sąjungos suvažiavimas šiemet įvyks Detroito gegužės 3 —birželio 1. Vienu metu bus suvažiavimas ir viltininkų, kurie leidžia "Dirvą". Nuo šių metų pradžios "Dirva" išėina du kartus į savaitę (anksčiau ejo tik kartą į savaitę) ir spausdinama ofsetu. Ofsetas gerai atmuša vaizdus.

— Vokietijoje dirbusieji prie vartos darbus (Zwangsarbeiter) dar gali rūpintis, kad jiems būtų išmokėta kompensacija, kuri gali siekti nuo 3000 iki 10,000 dolerių. Tuo reikalu informuotis adresu: International Union Fund, Inc., 280 E. Milwaukee Ave., Detroit 11, Mich.

— Prof. Rafaelis Sealey, dėstąs Londono universitete Anglijoje, palaiko artimus ryšius su lietuviais ir anglų visuomenei bei studentam papasakoja apie Lietuvą ir lietuvių kultūrą. Jo žmona yra lietuvaitė — Dan-guolė Sadūnaitė.

— Spaudos Kioską įsteigė Lietuvių Bendruomenės Clevelando II-ji Apylinkė. Kioskui vadovauja Ingrida Stasaitė, gyv. 18112 Windward, Cleveland 19, Ohio.

— Ričardas Kontrimas susižiedavo su Raimonda Binkyte. Vestuvė numatytos birželio 27 Philadelphiaj. Moterystės sakramentą priims šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje. Būsiamasis jaunavedys Ames, Iowa universitete ruošiasi chemijos doktoratui, jaunoji — masterio laipsniui.

— Dr. Kajetonas J. Čeginskas, pereitų metų rugsėjo mėn. uždarius Amerikos Balso skyrių Muenchene, persikėlė gyventi į Svediją. Šiuo metu dirba Upsalio vienoje bibliotekoje.

— Pranciškonų vasarvietei Kennebunkport, Maine, yra reikalingos dvi patyrusios šeiminkės. Taip pat naujai įrengtiems vasaros namų kambariam reikalingos lovos ir įvairūs kambarių baldai. Jei kas galėtų juos paaukoti, prašytume pranešti sekančiais adresais: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine arba Darbininko administracijai, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Tel. GL 5-7281.

Berniukų stovykla prie Atlanto

KENNEBUNKPORT, MAINE

Stovyklai vadovauja pranciškonai

Berniukų vasaros stovykla Kennebunkport, Maine vasarvietėje prasideda liepos 1 ir baigiasi liepos 31. Norintieji galės pasilikti ir ilgiau. Priimami berniukai nuo 7 iki 14 metų amžiaus. Savaitinis mokestis \$26.00.

Iš anksto susitarus stovyklautojai iš New Yorke ir apylinkės bus atvežami pranciškonų parūpintomis priemonėmis. Registruotis reikia iš anksto. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS

Kennebunkport, Maine

Tel. 7-2011

EUROPOS miestuose jau yra moterų, kurios gatvėse ir traukinių stotyse valo batus. Ypač vyrai amerikiečiai mėgsta šį patarnavimą.

Žinios rimtos ir nerimtos

Vokai su vosiais šūkais ne visiem reikalingi. Paryžiuje mokesčių inspekcija išsiuntinėjo vokus su šūkiu aukoti kraują. Ant voko buvo įrašas: "Užėikite pas mus, mes mielai paimsime jūsų kraują".

Jugoslavijoje žmonės rašinėja ant sienų skaičių "6880". Policija turi bėdos tą skaičių užtepti. Jis reiškia numerį kalinio Milovano Djilas, Tito bendradarbio, kuris savo veikalu "Nauja klasė" iskritikavo komunistinę diktatūrą.

Brangiausias pasaulyje platinos žiedas, 7 svarų, vertas 2.5 mil. dolerių, yra prisegtas prie juodojo akmens mahometonų šventykloje Kaaboje. Saugomas tik vieno kareivio.

Prancūzų rašytojas Blaise Cendrars nusiskundė mūsų laikų pasikeitimu. "Seniau, sako jis, apkeliauti pasauliui reikėjo 90 dienų, o kelionės dokumentams gauti — tik 2. Dabar yra atvirkščiai".

Ašarų negali daugiau išverkėti per 24 valandas kaip viena penktadali uncijos. Ašarom jau nebyrant, dar nėra, kad žmogus nustojtų gaudinėti.

Saldytuvai eskimams, kurie gyvena poliarinėje srityje, nėra nereikalingi. Jų trobikėse mėsą sušala į akmenį, o saldytuvuose iššaliko minkšta.

Gotlando saloje, Baltijos jūroje, netoli Švedijos krantų, vienas žmogus išvykdamas paliko prie durų raštelį pienininkui: "Prašu nieko nepikyti, nebūsiu namie kelias dienas". Grįžęs rado namus tuščius, apkraustytus vagies, ir raštelį: "Jūsų prašymas įvykdytas".

Zemė, sukdamosi apie save po truputį vis stoji. Ateis jai laikas, kada viena jos pusė bus nugręžta į saulę, o kita — nuo saulės. Tada viena pusė turės dieną ir keps, o antroji skės tamsoje ir šals. Bet nusiminti nereikia. Mums dar liko gyventi 16 milijardų metų.

Laiškas po mirties gautas Mainze, Vokietijoje. Jis buvo rašytas vokiečių kareivio iš Vakarų fronto 1916 metais, bet tik dabar paštas laišką pristatė.

Prietarām sugriauti Amerikoje yra draugija. Jai priklausomas vienas parašutinininkas, kuris pernai spalio 13 d. 13 val. 13 min. 13 tajį kartą šoko iš 13 tūkstančių pėdų aukštumos ir laimingai pasiekė žemę. Tuo būdu buvo sugriautas prietaringas tikėjimas, kad skaičius "13" yra nelaimingas.

Anglijoje vienas pastorius ilgai sakė pamokslą apie laiko brąginimą. Pamokslas dar nebaigęs paklausė: "Ka aš daugiau begalėčiau pridėti?" Vienas klausytojas atsiliepė: "Amen".

IR AS IŠE! Nour. V. Mazelio.

ŽINIOS IS CLEVELAND, OHIO

Balandžio 11 įvyko liuanistinės vysk. Valanciaus mokyklos vakaras. Programą atliko muz. Alf. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis ir patys mokiniai. Ansamblis, davęs keiliolika liaudies dainų, pasirodė visu savo pajėgumu, tad buvo daug džiaugsmo ir gausių plojimų. Prie pasisekimo taip pat prisidėjo nedidelė, bet akustiniu atžvilgiu dėkinga Sachsenheimo sale, kurią mokyklos tėvų komitetas pasirinko negavęs įprastinės lietuvių salės. Mokyklos mokiniai inscenizavo "Nėgirdėtą neregėtą pasaką", taip pat tautinių šokių grupę, vadovaujamą L. Kasparavičiūtės, pašoko trejetą šokių. Gerų duomenų parodė pasakotojas Alg. Rukšėnas, brolių kvailių vaidinęs K. Graižutis ir kt. artistai, tik žiūrėdamas jautei, kad būtų buvę dar geriau, jei ir pasakos artistai, taut. šokių šokėjai būtų daugiau padirbėję. Todėl mūsų pageidavimas ateičiai — daugiau repeticijų! Tas pat pasakytina apie B. Brazdžionio eil. "Tremtinio maldos" (juo buvo vakaras pradėtas) deklamotojas N. Petkevičiūtė ir G. Degutyte: geri duomenys, bet išbaigimui reikėjo dar repeticijų. Mokiniių pasirodymas taip pat buvo priimtas šiltai. O mokykla rėmėjų turi: jų atsilankė ne tiek gausiai, kiek turėtų būti, bet pakankamai. Miela, kad į mokyklos vakarą prisirinko daug jaunimo, po programos pasišokusio ir kitaip pasilinksminusio.

Prieš akis taip pat visa eilė parengimų.

Balandžio 25 šv. Jurgio parapijos salėje Aiteitės klubas rengia L. Jaroško kvarteto koncertą. Clevelando liet. visuomenė jau girdėjo daugelį kvartetų, bet Jaroškas su savo vyrais A. Peškiu, Vyt. Dargiu ir J. Aveliu atvyksta pirmą kartą. Jaroško vardas daugeliui girdėtas, dabar domina, kaip jo kvartetas dainuoja po ilgesnės tylos pertraukos, todėl koncertas turėtų būti vienas iš įdomių jų.

Gegužės 16 slovenų salėje (6409 St. Clair Ave.) ALRK Federacijos stovyklos globos komitetas rengia solistų Bičkienės ir Baro koncertą. Prudencija Bičkienė ir Stasys Baras — šio mėto mūsų dainos meno įžymybės, patekusios taip pat jau ir į amerikiečių sceną. Tai kalba už šio koncerto aukštą meninį lygį. Pridėkime taip pat kilnius koncerto rengėjų tikslus — paremti jaunimo Dainavos stovyklos statybos darbus, ir turėsime aiškų pagrindą į šį koncertą atsilankyti.

Gegužės 2 "Dirva" irgi slovenų salėje rengia jaunųjų dainininkų varžybų koncertą. Varžybose dalyvauti kviečiami JAV ir Kanados jaunieji dainininkai. Jie jau atsiliepia, ir tai žada šiam koncertui daugivairumo bei įdomumo. Matysime ir girdėsime priaugnėjęs savo jėgas. Sumanymas tokį koncertą rengti sveikintinas ir naudingas.

WATERBURY, CONN.

Neteko dar girdėti, kad kuris istorikas būtų tiksliau nustačius, kada ir kas šiam spalvingam pasauliui yra sukūręs pirmą dainą ir kas ją pirmas sudainavęs. Tačiau visai tikra, kad jau žiloje senovėje skambėjo lietuviškos dainos. Laikui bėgant, pati liaudis prikūrė gausybę dainų: vienos džiaugsmui užsiliepsnojus bei šivartui išsiliejus, kitos apie įvairius gyvenimo nutikimus.

Kiekvienas jautė teigiamai veikiančią nuostabią dainos galią, tad nestebėtina, kad ir visos tautos rado tinkamiausią būdą garbinti savo dievus dainomis bei giesmėmis. Visais laikais talentingi dainininkai buvo visų gerbiami.

Gyvenime kiekvienam pasitaiko pamėgti bet kokios rūšies pramoga, tačiau, daina, atrodo, jau nebe kokia pramoga, o lyg ir kasdienė žmogaus palydovė, pavyzdžiui, ūkininkas laukuose, kalnyns kalėjime, jūreivis jūroje, darbininkas darbovietėje ir daugel kitų neiškenčia neužtraukę garsiau ar dusliau kokią melodiją, nes daina pati veržiasi iš kiekvienos krūtinės, tuom lengvindama ir švelninkama sielos išgyvenimus.

Panašų minčių vedini, Fronto Bičiuliai maloniai visus kvietė atsilankyti balandžio 4 d. į jų rengiamą dainų vakarą, Waterburio šv. Juozapo parapijos salėje ir pasinaudoti retai tokia pasitaikančia proga. Kas neatmetė jų kvietimo, buvo tikrai mieliai nustebinti poros valandų trukusiam koncerte, žavingai atrodančių, o dar žavingiau dainuojančių ponių — Prudencija Bičkienė ir Stasys Daugielienė, kurioms atsidėjusiu kruopštumu akomponavo kompozitorius Julius Gaidelis. Abi solistės nuostabiai puikiai išpildė 19 solo ir 3 dueto dar mažai ar veik iš viso čia negirdėtų lietuvių ir kitų kompozitorių kūrinis. Už kiekvieną pasigrožėtinai išpildytą dainą klausytojai atsidėjo gausiomis katutėmis; aiškiai matėsi, kaip atsilankusieji pajuto dainos meno grožį.

Nors visos aplinkybės buvo dėkingos — tą dieną kitų parengimų nebuvo, o oras pasi-taikė ypač gražus, — tačiau rengėjų lūkesčiai tikrovėj kiek apsiniaukė, kai apie 200 atsilankusių dainos entuziastų negalėjo padengti visų susidariusių išlaidų. Pažymėtina, kad tarp daugel garbingų klausytojų, buvo atvykusių net iš 100 myl. Po dainų sekė šokiai, griežiant geram Manchesterio lietuvių — latvių orkestrui, o bufete skoningai paruošta įvairūs pasistip rinimai.

gas. Balsavimo lapeliai geriausiems dainininkams išrinkti bus duodami prie įėjimo.

S.P.

Perėmęs iš dr. V. Smulkščio pirmininko pareigas, Vaclo Kuzmickas stengiasi ir toliau išlaikyti Fronto Bičiulių parengimų aukštą lygį, kas ir šiuo atveju laikoma pavyksiu. Po koncerto, Kuzmickai dainininkes ir kitus artimus bičiulius pakvietė savo naujon rezidencijon paruoštai vakarienei. Pažadautina ir daugiau tokio pobūdžio parengimų.

C.

Akademinių skautų sąjūdžio

visuotinis suvažiavimas įvyks gegužės 9-10 Toronto, Kanadoje. Suvažiavimo metu bus padaryta svarbių sprendimų, liečiančių A.S.S. organizacinę padėtį. Šeštadienį vakare ASS Toronto skyrius ruošia banketą su šokiais, kuriems gros vienas žymiausių Toronto orkestrų. Akademiniame programme bus dvi paskaitos lietuviškos kultūros klausimais. Suvažiavimo proga bus jaunųjų dail. paroda, kur gali dalyvauti visi lietuvių studentai ar neseniai baigę meno studijas su grynais ir pritaikomoms dailės darbais bei architektūriniais projektais. Suvažiavimo mokestis — 9 dol. (registracijos mok., banketas, pusrūčiai, arbatėlė ir dveji pietūs.) Nakvynė parūpinama torontiečių šeimos ar pagal pageidavimą viešbučiuose. Suvažiavimas vyks Toronto liet. namuose, 1129 Dundas St. W., tel. LE 3-3027. Programa prasidės 11 val. šeštadienį. Registruotis galima atskirai ar per skyrius (drauge pažymint ir nakvynės stovį) pas Birutę Grigaitę, 622 Davenport Rd., Toronto, Ont. Drauge su reg. prisijūti 2 dol. (V.K.)

Lietuviai nupirko viešbutį ir restoraną

ASBURY PARK, N.J.

Trys lietuviai Vytautas Tomkus, Edvardas Kubaitis ir Aleksandras Zemaitis — Asbury Park, N.J., nupirko didelį "Lake Hotel" viešbutį, restoraną ir barą — naktinį klubą "Anchor Room". Viešbutis yra Park Ave ir 7 Ave. kampe, blokas nuo vandenyno ir greta Monte Carlo Pool. Viešbutyje yra 75 miegamieji kambariai, didelė valgykla. Baras jau veikia. Savaitgaliais bus programa. Oficialus viešbučio atidarymas bus gegužės 30. Programai vadovaus aktorius Vitalis Žukauskas, gros žinomas akordionistas Charles Daubaras. Šokiams gros žinomas Asbury Park vietinis orkestras. Bus duodami lietuviški valgiai. Maloniai laukiame visų tautiečių atsilankant. Į viešbučio atidarymą bilietus galima gauti viešbutyje — PR 4-7788, pas V. Tomkų EL 3-4686 ir A. Zemaitį — EL 5-9638.

ATOSTOGOS KENNEBUNKPORT, MAINE

Kasmet tūkstančiai amerikiečių vyksta pasilsėti į atostogų kraštą Maine, kuris yra garsus savo pajūriu, įlankomis, ežerais, pušynais ir vasarvietėmis.

Prie Atlanto vandenyno garsiajame Kennebunkporto kurorte pranciškonai turi savo vasarvietę,

NAUJĄJĄ PALANGĄ

į kurią vasaros metu suvažiuoja daug lietuvių praleisti atostogas. Ir šiemet laukiamas nemažas lietuvių skaičius atvykstant vasaroti.

MAISTAS LIETUVISKAS — KAINOS PRIEINAMOS

Vasarotojai priimami nuo birželio 21 d. iki rugsėjo 8 d.

Prašome iš anksto rezervuoti kambarius sekančiu adresu:

FRANCISCAN FATHERS, Kennebunkport, Maine

(Nuo birželio 25 — Tel. 7-2771)

Pranciškonų vasarvietėje NAUJOJE PALANGOJE yra įrengti nauji erdvūs ir patogūs kambariai šeimoms ir atskiriems asmenims.

Tel. 7-2011

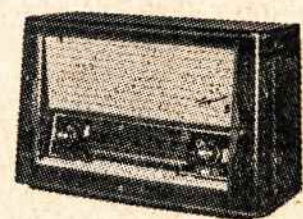
BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS

3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.

TELEFONAS:
APplegate 7-0349

35 iki 40% nuolaidos 1959 metų vokiškos gamybos radio, Hi-Fi bei Stereo aparatams. Dideli atpiginimai Admiral bei RCA televizijoms. Geriausia proga įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).

Televizijos, Hi-Fi bei vokiškių aparatų taisymas atliekamas kvalifikuoto techniko priparūzinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.
Pirmadieniais iki 6 val. vak.

Perkant-parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds.

Kreiptis —

HAVEN REALTY Joseph Andrus Insurance

87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Siokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak

AL'S TELEVISION SERVICE

Sav. AL. J. MISIUNAS

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko

101-23 112 ST. RICHMOND HILL 19, N. Y.

Darbo valandos: Kasdien iki 10 val. vak.

Telefonas: Virginia 6-6895

KOKIAS DOVANAS jūsų artimieji Lietuvoje laiko pačiom geriausiom ir brangiausiom?

Nėra abejonės, kad atraizgas geros, importuotos, vilnonės medžiagos!!!

DAR ŠIANDIEN UŽEIKITE Į DIDELĮ
SEZONINĮ IŠPARDAVIMĄ

trijose krautuvėse firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai
KRAUTUVES ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS
SESTADIENIUS, NUO 9 RYTO IGI 6:30 VAKARO

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius Lietuvoje pasiusdami tikros vilnonės medžiagos vyriškai eilutei arba apsiaustui, moteriškai suknelei, eilutei, apsiaustui!

Tik neseniai gauta dideli kiekiai puikių importuotų medžiagų: šilko, nailono, satino, aksomo, audeklų užuolaidoms, antdurim, baldam apraukti, užvalkalam. Vaziuoti BMT išlipant Essex St., keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Ave. iki Delancey St. Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Farmata rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir svarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei svarkams. Maišytoje ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK

Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IGI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalams, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausioms kainomis

Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą

PAMEGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street,

New York 2, N. Y.

Tel.: AL 4-8319

TAISO

televizija, radija, patefoną
įrengia Hi-Fi

BARZDUKAS ir ZUBRIS

273 Chestnut Street,
Kearny, N. J. Tel. WY 1-8390

174 Nutley Avenue
Nutley, N. J. Tel. NU 2-1880

Evergreen, 8-9794

M. and Z.

Collision Works
JULIUS MALDUTIS
savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakelimas, naujoms, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

SPORTAS

Siaurės Amerikos Pabaltiečių Pirmenybės Chicagoje

Prieš trejus metus Amerikoje atgaivintas pabaltiečių sportininkų bendradarbiavimas pradžioje buvo kuklus pobūdžio, o dabar kasmet vis įgauna platesnę apimtį. Šiemet tinklinio varžybose jau matysime ir estų komandą. Taip pat į programą yra įtrauktas jaunių krepšinis. Tačiau įdomiausia bus stebėti vyrų krepšinį, kai susitiks lietuviai ir latviai. Pakutinieji yra nusinešę laimėjimą pirmosios varžybose, mūsiškiai yra laimėję antrąjį susitikimą. Vyrų tinklinį abu kartus laimėjo latviai. Moterų pasidalino vieną pergalę. Vyrų stalo tenisą pernai laimėjo lietuviai. Buvo dar pirmos varžybos.

Šiemet lietuvių vyrų krepšinio komandoje pasirodys 4 Detroito Kovo krepšinininkai, kurie neseniai laimėjo meisterio vardą. Bus taip pat 4 Chicago Neries atstovai, o prie jų dar 3 Lietuvos, 1 Toronto Aušros ir 1 Waterburio Gintaro krepšinininkas.

Jaunių krepšinio rinktinė bus sudaryta iš Chicagos Neries, Clevelando Žaibo, Detroito Kovo, Chicagos Aro ir Toronto Aušros krepšinininkų.

Į moterų tinklinio rinktinę yra pakviesta A. Barzdukaitė, A. Liutkutė, St. Juodvalkytė, E. Kajackaitė, I. Besperaitė ir J. Lakiūnaitė (visos Clevelando LSK Žaibas); O. Blandytė, B. Laurušonienė, M. Raudienė ir A. Loye (visos Chicagos LSK Neries). Į vyrų — V. Eikinas (Bostono LSK Dainava); G. Grauskas (Hartfordo LSK Grandis); A. Racka (Detroito LSK Kovas); J. Kaunas (ASK Lietuvis); Z. Ziupsnys (Chicagos Neries); R. Babickas, A. Liutkus, M. Leknickas ir J. Zorska (visi Clevelando LSK Žaibas).

Kiek teko girdėti, latviai šioms varžyboms labai stipriai ruošiasi, nes jie nori atsigręžti už praėjusius metus.

Bus taip pat individualinei ir komandinei stalo teniso varžybos. Vieta — Foster Park, 8300 So. Lomis, Chicago, Ill.

Chicagos Sporto Žinios

Ltuonicos futbolo komanda Illinois (Peel) Cup varžybose laimėjo pirmąsias dvi rungtynes. Nugalėjo 5:1 ir Red — White — Green 3:0. Balandžio 19 komanda pradėjo pirmenybių rungtynes "National Soccer lygos I-je" divizione.

Neries moterų komanda dalyvavo Illinois AAU tinklinio varžybose, kur po 3 rungtynių iškrito iš tolimesniu susitikimų. Nerį atstovavo mergaičių tinklinio komanda, sustiprinta keliomis žaidėjomis iš moterų komandos — dabartinio S. Amerikos lietuvių meisterio.

Vid. Vakarų sporto apygarda ruošia Clevelando Grandinės koncertą gegužės 2 Jaunimo centre.

LSK Neris gražiai pasirodė Amerikos Lietuvių Sporto Žai-

BERNIE SCHMIDT, iš Detroito, nenorėdamas pėsčias vaikščioti, prie ratelių pačių prisijunge motoriką, kurį nešasi, pasikabinęs ant kupros. Iš motoro eina laidas į ratelius, kurie ir veža ketėivį gatvėmis.

dynėse Detroito. Laimėjo du meisterio ir du vicemeisterio titulus.

Pabaltiečių rungtynėms, kuriuos bus bal. 25-26, organizacinę komitetą sudaro pirm. P. Petrakis, nariai — A. Visockis, E. Sulaitis, J. Degutis ir Z. Navickas. Į varžybinių komitetą įeina: krepšinio — R. Puodžiūnas, tinklinio — Čerekas, stalo teniso — K. Žulpa.

Šokių vakarą pabaltiečių rungtynių proga rengia Neris balandžio 25 lietuvių auditorijoje. E.Š.

Laiškas Balfui

Čia dedame lietuvišką vertimą laiško, gauto Balfu su auka ištremtiems parenti. Laiškas parašytas ryšium su maldaknyge "Marija, gelbėki mus."

Mielės Kunige Jankau,

"Tablet" 1959 vasario 28-nymerio su dideliu dėmesiu skaičiau straipsnį "Dokumentas iš Sibiro". Pridedu čia dešimt dolerių šalpos reikalams.

Idomu, ar ši maldaknygė (Marija, gelbėki mus) yra išvers ta į anglų kalbą ir jei taip, ar galima kur gauti?

Mano nuomone, Simas Sužiedelis "Darbininko" straipsnyje, kurį išvertė J. Boley, visai puikiai pagavo tikrą Sibiro krikščionies dvasią. Aš tikiu, kad ši dvasia turėtų būti paskleista visam pasauliui.

Neturiu jokios abejonės, kad šiai maldaknygei bus nesunku gauti Bažnyčios aprobata, nes maldos tikrai yra gražios (Ateit. liet. leidinį aprobavo Norwoodo vysk. B.J. Flanagan, 1959. 1. 23).

Ar negalvojate išleisti šią maldaknygę anglų ir lietuvių kalbomis? Aš esu giliai įsitikinęs, kad tai būtų milžiniška parama Jūsų šalpos darbams! Aš pats nupirkčiau didelį kiekį ir padalinčiau savo jūrininkams bei jų giminėms. Komentarai prie tos knygelės, panašūs į tą kurį spausdinote "Tablet", labai išryškintų tikslą-maldaknygės esmę.

Nuoširdžiausi asmeniškai linkėjimai.

April 3, 1959.

(pas.) Fr. Bern. V. Cunningham

JAV laivyno Kamodoras

SOPULINGOSIOS DIEVO MOTINOS MOKYKLA

Sopulingosios Dievo Motinos trečiojo šv. Pranciškaus ordino seserys Denville, New Jersey, labai gražioj vietoj pradėjo statyti kandidatėms mergaitėms mokyklą su bendrabučiu. Pagrindinis pastatas bus atnaujintas ir padidintas ir bus naudojamas kaip bendrabutis ir mokykla. Mokyklai vardas parinktas Mother Dolorosa Preparatory School turint mintyje, kad Sopulingoji Dievo Motina yra speciali vienuolyno globėja.

Pirmame pastato aukšte bus koplyčia, svečių priimamas kambarys, virtuvė, valgomasis, klasės ir biblioteka. Antrame aukšte tilps dar dvi klasės ir mergaičių miegamieji kambariai. Kiekvienam kambariui bus įvestas šiltas ir šaltas vanduo. Kitos patalpos, kaip laisvalaikio kambariai, spaudos ir kt., bus įrengti rūsyje.

Specialus mokyklos tikslas — sudaryti aukštesniosios mokyklos amžiaus mergaitėms sąlygas arčiau pažinti dvasinį gyvenimą, kuris teikia tikro džiaugsmo žmogui. Mokykla pradės veikti rugsėjo mėnesį, 1959. Mokomąjį personalą sudarys Sopulingosios Dievo Motinos seserys vienuolės.

Mergaitės, kurios būtų suinteresuotos stoti į šį vienuolyną, ar giliau pažinti dvasinį gyvenimą, daugiau informacijų gali gauti iš apšaukimų viršininkės: Mater Dolorosa Preparatory School, 50 Morris Ave., Denville, N.J. (Sklb.)

HOME IMPROVEMENTS

PLAYROOM!
41 M
Basements done with fine panelling
Jalousie windows
House painting (exterior)
ESTIMATES - EXPERT SERVICE
MO. 8 6251

SUMMER RENTAL

VIC. RED HOOK N.Y. — 4 fully furnished apartments; also boarders in main house; Near lake; Short ride to church. May 30th through Labor Day. Nightingale. 6-2534.

NORINTIEJI GAUTI

GRAŽIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ,
didelėm raidėm atspausdintų
maldaknygių,

angliškų St. Joseph's Sunday ir Daily Missals,
puikių kristalinių ir jubiliejinių
SU LIURDO VANDENIU KRYŽELIUOSE ROZANCIŲ
ir įvairiausių kitos rūšies
devocijonaļu,

tesikreipia į
"Darbininko" administraciją,
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
(tarp Broadway ir Bushwick),
Telefonas: GL 2-6916

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinomis kainomis.

BUSSINES OPPORTUNITY

INVEST IN BOWLING LANES
Opportunity to invest in America's most popular and fastest growing sports industry. Modern 36-lane bowling center to be erected in prime North Jersey area on highly traveled U.S. highway. Area population large and growing fast. Prospects good for excellent growth and capital gains plus high earnings. Good inflation hedge. For further information, write U-BOWL, BOX 112, POMPTON LAKES, N.J.

REAL ESTATE

Near Catholic Church
IN BEAUTIFUL Huntington, Knollwood Beach, Centerport Cove; pvt beach, insulated furn. house, 4 bedrooms, 1½ baths, steam heat, 2-car garage, new boat & motor. \$23,000. FL 2-3092 or your broker.

IN ST. GREGORY'S PARISH, in Bellerose, L.I. — \$17,700; legal 2 family; 4 and 3; excellent condition; good neighborhood; convenient location. Fieldstone 7-3961.

EASTCHESTER \$25,750
WHITE COLONIAL IN GOOD CONDITION; walk to station; shopping; schools (Immaculate Conception); 3 bedrooms; modern kitchen; 1½ baths; den, porch, center hall. Call owner SP 9-4347.

IN POPE PIUS X PARISH, in Scarsdale Vic. New Rochelle. **70 SETTLE ESTATE.** Unusual split level on very large beautifully landscaped level plot, top area. Huge liv. rm, lge dining rm, oversized Hollywood kitch., dining area, 3 dble bedrooms, 2 full baths, scr. porch, huge fam. rm. Many extras. In the 40's, double garage. Invite inspection and offers. Owner, SC 3-5819.

SUMMER CAMPS

"ARTIE WILKINS" SHAMROCK DAY CAMP

Located at
IONA GRAMMAR SCHOOL
Stratton Road
New Rochelle, N.Y.
For Boys and Girls, 4 to 12
June 22 to Aug. 14 or Monthly
Transportation — Coaching School
Football — Baseball — Basketball
(Fundamental Coaching)
Tennis — Swimming Instruction
Remedial Reading — Dramatics
Television — Arts and Crafts
Registration Limited
Director:
ARTHUR B. WILKINS
Home: 590 East 3rd St. Mt. Vernon, N.Y. Tel. MOUNT VERNON 7-4865.
Coach: Iona Preparatory School, Iona College, New Rochelle, N.Y.

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS - BEER - WINES
SKANŲS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI
Šeštadieniai, sekmadieniai
Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras
Sav. P. Višniauskas

31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon Street Philadelphia 23, Pa.
Poplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 Chesnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 Providence Street
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas
51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.
PLeasant 4-3501 PLeasant 4-3865

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

jaunas ir puikus lietuvis naujose patalpose, skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą.

EDWARD A. ZIGAS FUNERAL HOME

540 East St., New Britain, Conn.
Tel.: BA 9-2242 — 9-9336
Aptarnauja New Britain, Waterbury ir Hartford, Conn.

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

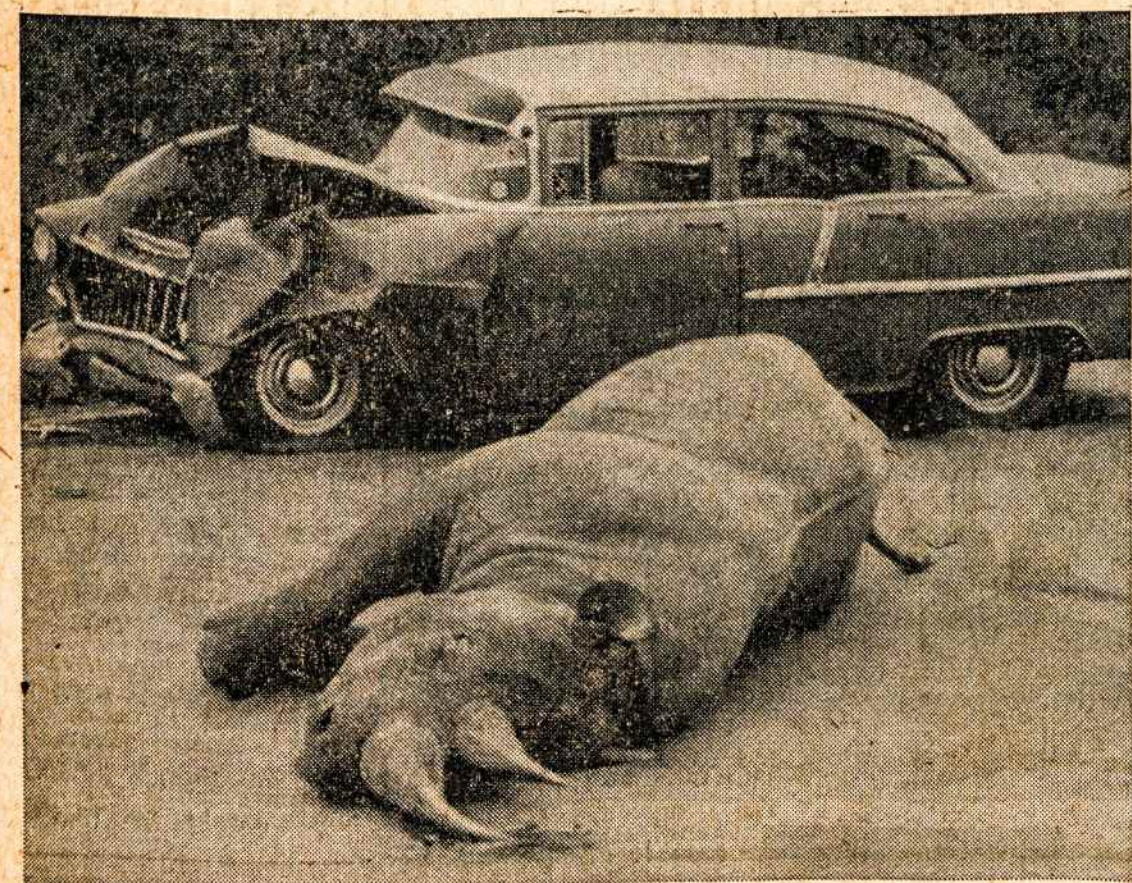
Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui reikalaujant nuostolių atlyginimo

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd. Forest Hills 75, N. Y.
Tel. VI. 3-1477
NAMŲ ADRESAS
106-53 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

VAŽINĖKITE atsargiai! Jeigu raganos neatlaiko masinos smūgio, kaip gali atlaikyti žmogus.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Maldininkų kelionė į Washingtoną, D.C., įvyksta balandžio 25 d. — April 25-26 d. Kelionė, įskaitant nakvynę, pietus ir vakariene, kaštuos 25 dol.

Autobusas išvažiuoja šeštadienį, balandžio 25 d., 7 val. ryto nuo pranciškonų vienuolyno 680 Bushwick Ave., Brooklyn, 21, N.Y.

Prieš išvykstant, vienuolyno koplyčioje 6:30 val. ekskursijos palydovai tėvas Petras Baniūnas ir tėvas Benvenutas Ramanauskas aukos šv. Mišias maldininkų intencijai. Ekskursantai prašomi susirinkti punktualiai. Primenama, kad autobusas Brooklyne niekur nesustos. Autobuse dar yra 3 laisvos vietos, prašome jomis pasinaudoti. Ekskursijos reikalų skambinti Darbininko administracijai tel.: GL 5-7281 arba pranciškonų vienuolynan GL 5-7038.

Vyskųpų konsekrecija bus trečiadienį, balandžio 22 d., 10 val., Our Lady of Perpetual Help bažnyčioje, 59 St. ir 5th Ave., Brooklyn, N.Y. Bus konsekruoti du nauji Brooklyno vyskupijai vyskupai: Ch. Richard Mulrooney, D.D. ir vysk. Joseph Peter Denning, D.D.

Europos Moterų Taryba tremtyje, kur yra atstovaujama ir Lietuva, penktadienį, balandžio 24 d., 7:30 v.v., Donell Library Center Auditorijoje, 20 West 53rd Street, New York 19, N.Y. rengia Tautinių šokių ir dainų Pavasario Festivalį. Programą atliks bulgarės, čekoslovakės, estės, latvės, lietuvaits, lenkės, jugoslavės, rumunės ir vengrės. Įėjimas laisvas.

Lojalumo paradas Balandžio 25 (šeštadienį) New York'e įvyksta lojalumo paradas, kuriame, šalia kitų tautybių dalyvaus ir lietuviai. Lietuvių dalyvavimą organizuoja N. Y. Lietuvių Taryba. Tikimasi, kad šiais metais lietuvių dalyvavimas bus įspūdingas, nes dalyvaus du lietuvių veteranų postai, skautai, ateitininkai, neolitanai bei kiti organizuoti vienetai. Lietuvių Taryba maloniai kviečia visus lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti, kad tuomi galėtumėme galimai daugiau atkreipti amerikony dėmesį. O tas dabartinėje politinėje padėtyje yra labai svarbu. Prašoma rinktis 1:30 va. po pietų E. 61 Street prie 5th Ave. Rengėjai

Lietuvių Legijono Dariaus ir Girėno posto nr. 1 narių žiniai. Pranešama, kad šių metų balandžio 25 d. postas dalyvaus lojalumo parade. Posto nariai tą dieną 12 val. renkasio posto bustynėje 158 Grand St., Brolyne, Povilanskų svetainėje. Posto vadovybė

Bendruomenės Sritinis Suvažiavimas

Gegužės 9 ir 10 New York'e įvyksta Amerikos rytų pakraščio Lietuvių Bendruomenės apygardų bei apylinkių atstovų ir mokytojų bei švietimo darbuotojų sritinis suvažiavimas. Jo vieta — Lietuvių klubo salė, Union Ave. 280 nr. Suvažiavimo tikslas — LB organizaciniai reikalai, jų gyvenimas bei plėtimas, švietimo bei kultūros darbo vykdymas.

Suvažiavimo šeiminku yra LB New Yorko Apygarda. Ji kviečia suvažiavimo dalyvius ir svečius. Dalyviai—Bostono, Hartfordo, New Yorko, New Jersey, Philadelphia, Baltimorės apygardų ir apylinkių valdybų bei kontrolės komisijų nariai, li-tuanistinių mokyklų vedėjai, mokytojai ir tų mokyklų tėvų komitetų rariai, tose apygardose bei apylinkėse gyvenę mokytojai bei kiti švietimo darbuotojai. Svečiai — visi lietuviai, kuriems artima LB idėja ir kurie rūpinasi lietuvių iš-laikymo reikalais.

Iš LB Centro Valdybos suvažiavime dalyvaus pirm. S. Barzdukas, išd. J. Staniškis ir švietimo ved. P. Balčiūnas, taip pat centrinės švietimo Tarybos pirm. J. Tamulis (iš Chicagos).

Mokytoja Angelė Zubkienė po sėkmingos operacijos Lutheran ligoninėje sveiksta ir dėkoja Dr. Paprockui už rūpestingą gydymą.

Bažnyt. muzikos koncertas Elizabethe

Balandžio 25 Elizabethe rengiamas bažnytinės muzikos koncertas, kuriame dalyvaus Vladas Baltrušaitis, buvęs Kauno ir Vilniaus operų solistas. Tose operose jis pagarsėjo, sukurdamas ryškius vaidmenius. Atvykęs į Ameriką, gyveno Chicagoje, kur ypač išplėtė savo muzikinę veiklą ir organizavo lietuviškos operos pastatymus. Dabar jis persikėlė į Brooklyną, vargonininkauja Apreiškimo parapijoje ir vadovauja chorui. Elizabethečiai džiaugiasi, nes turės progos išgirsti šį žymų menininką.

Elizabethe choras yra dabar padidėjęs ir sustiprėjęs, turi 45 narius. Koncerte dalyvaus ir vietiniai choro solistai, kurie per eilę metų pasižymėjo savo dainavimu. Į koncertą įsi-jungia ir kleb. kun. M. Kemežis. Pirmą kartą kaip solistas pasirodys Jul. Vebliaitis, smuiku grieždamas ir kitiems pri-tardamas.

Koncertas įvyks šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje (211 Ripley Place, Elizabethe, N.Y.) balandžio 25, 7 v.v. Po koncerto parapijos salėje šokiai ir pasilinksminimas, griežiant N.J. Lietuvių Bendruomenės jaunimo orkestrui.

BOSTONO lietuvių atstovai Mass. gubernatoriui F. Furcolo įteikia pakvietimą balandžio 26 d. dalyvauti pr. Pr. Virmausko pagerbimo bankete. Iš k. į d.: advokatas Konstan-tinas Aksten; Teofilė Tattan, Mass valstijos ir naturalizacijos direktorė; Ipolitas Monce-vicez, Brocktono Councilman ir buvęs šv. Kryžiaus kolegijos futbolo žvaigždė; Mass gu-bernatorius F. Furcolo; kun. Zuoromskis, šv. Petro parapijos vikaras ir banketo rengi-mo komiteto pirmininkas; William Shimkus, buvęs Mass. valstijos policijos viršininkas; William Gorski, Mass. valstijos gubernatoriaus spaudos skyriaus vedėjas.

BAISOGALIEČIAI VAIŠINAS IR RITINĖJA MARGUČIUS

Balandžio 12 Baisogaliečių Bičiulių Klubas suruošė margučių popietę. Na, ir pridundėjo, prigūžėjo iš visos New Yorko apylinkės pilna E. Povilanskienės svetainė. Baisogaliečių tarpe matėsi ukmergėnų, paloniškių, virbališkių, šeduviių, čia gimusių ir augusių. Ir blogas oras nesukliudė.

Nuotaika buvo kiek kritus

dėl vicepirm. St. Aromiskio tėvelio staigos mirties. Vadovaujant kun. St. Valiūšaičiui, dalyviai sėdėjo kėliose mašinose, nuvyko į koplyčią, sukalbėjo rožančių, šeimai pareiškė užuojautą.

Tuo metu gerosios šeiminkės E. Padvarietienė, J. Terebeizienė, O. Bačasienė baigė paruošti ir papuošti stalus. Prieš valgi sukalbėta malda ir atgiedotas tautos himnas. O tų valgių, valgių gražumėlis, skanumėlis. Linko stalai. Gal ir per daug buvo prigaminta? Netrūko ir stipresnių gėrimų širdžiai pastiprinti ir nuotaikai pataisyti. O čia dar šeiminkės tūpinėjo apie kiekvieną, siūlydamas silkės su grybais, žuvies drebučiuose, kumpio-kepto su bulvėmis, viščiuko su slyvais. Tų kepsnių ir kitų gėrybių neišvardinsi! Pasijuokta, padainuota, pašokta. Muziką tvarkė svečias Rudis, dainavimui vadovavo Ant. Terebeiza, tik trūko mėgiamos baisogaliečių dainos: "Vaikščiojau, vaikščiojau"...

Klubo pirm. kun. dr. St. Valiūšaitis išdėstė parodyti nutus Baisogalos parapijai liturginius rūbus, paaiškindamas rūbų ir svaivų reikšmę. Didelį džiaugsmą sukėlė, kada buvo parodytas visai naujutėlis kielikas. Dovana vienos gerširdės moterėlės, tarpininkaujant Kearny parapijos vikarui. Cimbori-

ją aukavo Jersey City klebonas. Tiekunigai niekada Lietuvių nėra matę, bet yra prisirišę prie savo tėvų krašto. Baisogalos parapijai paremti dar au kojo: po 10 dol. Pr. Juraška, Nik. Katinas, V.E. Padvariečiai Step. Olg. Aromiskiai, Kost. Senulienė, K. Ag. Kvegliai, J. Rudis. Po 5 dol. — O. Budraitienė, O.A. Bartasiūnai, Paul. Jankevičienė, Ver. Damašienė, Vin. Jankus, E. Povilanskienė.

Gražiausių margučių varžybas atidarius, pasirodė, kad gražiausi margučiai buvo Vinco ir Elenos Padvariečių; jiems atiteko visos trys premijos. Labai gražūs taip pat margučiai buvo atnešti Agotos Kveglienės ir Oros Barasiūnienės.

Margučių rytininkų čempionais išėjo. "jaunuoliai" (75m) Vladas Jankevičius ir Vincas Jankus. Nors jėgas bandė Purnikas, Sirusas, Padvarietis ir k., bet prieš "jaunuolius" turėjo, nusilenkti.

Baisogaliečiai nenoromis skirstėsi jau vėl vakarą, nes rytojau dieną kiekvieno laukė sunkios pareigos. Dalyviai gūdės, kad tai nepaskutinis toks malonus susitikimas.

Dalyvis

LIETUVIŲ VASARVIETĖS

"MEŠKA"

savininkai

Stasy Lušys ir Brutenis Veitas kviečia atvykti į saulėtą Cape Cod, Mass., ir praleisti vasaros atostogas prie Atlanto. Vila vasarajimui bus atidaryta nuo birželio 15 d. Adresas: "Meška", Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Informacijų bei rezervacijų reikalau kreiptis: St. Lušys, 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y., EV 7-5576.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3:00 val. dieną. Perduodamos vėliausios pasaulinių žinių santraukos, dainos, muzika, ir "Magdūtės pasaka".

Biznio reikalais kreiptis į Baltie Florists gėlių bei dovanų krautuvi, 502 E. Broadway, South Boston. Tel. AN 8-0489. Tępn gaunamas ir "Darbininkas".

STEPONAS MINKUS

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave.

Brooklyn 8, N. N.

Tel. APplegate 7-7083

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass. Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite kas nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai iduokite ar sluskiute vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir John Roman, jr., P.O.Box 32, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1449; SOUTH Boston 8-4618 ar 8-1940; KILkland 7-8532.

BOSTONO ŽINIOS

Visi išparduodami Darbininko laikraščiai sekmadieniais pamaldoms pasibaigus prie šv. Petro lietuvių bažnyčios. Uoliai pardavinėja du berniukai. Neuzmirština, kad Darbininkas pasirodo dukart per savaitę ir visados pilnas kiekvienam skaitytojui svarbių ir naujausių žinių.

Šv. Cecilijos choras turėjo savo metinį susirinkimą ir į naują valdybą išsirinkta: pirm. Henrikas Čepas, sekr. Dalia Ivaškienė, išd. Sigitas Leimonas.

Lietuvių mišrūs choras gegužės 3 d. 6 v.v. lietuvių piliečių klube ruošia pirmą savo banketą. Chorui vadovauja kompoz. J. Gaidelis, valdybą sudaro L. Izbickas — pirm. P. Simkus — vicepirm., B. Danerytė — sekr. A. Matulevičius — išd. ir R. Leveckytė — korespondentė.

Penkių dailininkų paroda atidaryta Bavarian Hofbrau, 96 Dartmouth St., Bostone. Paroda truks tris savaites. Išstatyta akvarelės ir aliejinės tapybos kūriniai. Dalyvauja: Ch. Demetropoulos (bostonietis graikas), K. Gose (amerikietis), T. Klodnicki (lenkas), H. Krommer (vokietis) ir Viktoras Vizgirda. Kiekvienas išstatė po penkis paveikslus. Dominuoja V. Vizgirda ir Ch. Demetropoulos. V. Vizgirdos "Dorchesterio peizažas" nupirkdo Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius.

Jvairių tautų liaudies šokių kasmetinė šventė Tufts universiteto sporto salėje Medford, Mass., bus balandžio 25, šeštadienį, 8 v. vakare. Ir šiemet dalyvaus lietuvių tautinių šokių grupė su savo vadove Ona Ivaškienė. Grupės dalyvauja studentai Algis Sdomkaitis, Stepas Banaitis, Gintaras Čepas, Loreta Kantrimitė, Alg. Kriščiūnas, Norma Razvadauskaitė, Herkulas Strolia, Laimis Venskus ir Romas Venskus. Šiaip jau šokėjų iš viso dalyvaus 64.

Thomas Park aukštesnioji mokykla yra įrašiusi į garbės draugiją ir du savo mokinius lietuvius: Algį Adomkaitį ir Janetą Giedraitytę.

Bostono aukštesniojoje mokykloje garbės sąrašas iš lietuvių yra patekę Danielius Aukštikalnis ir Simonas Sarkis.

Izidorius Vosyliūnas yra Lawrence, Mass., lietuvių parapijos vargonininkas ir chorvedys. Jis gana dažnai pasirodo lietuviuose ir kitataučiuose kaip pasaulinio masto muzikos kūrinių atlikėjas savo nuostabiuoju smuiku ar kartais net kaip meno ir muzikos, ypač lietuviškosios muzikos, paskaitininkas. Jis kas savaitę aplanko ir Bostoną, kur turi vaikams ir jaunuoliams privačiųjų muzikos pamokų. Jo mokiniai smarkiai pažangą daro. Mokinių tėvai irgi patenkinti, ir užtat jis tiek Lawrence, tiek Bostone yra populiarus ir laukiamas.

Prieinamausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviams

BALDU KRAUTUVE

kurioje galima gauti visam butui moderniškiausius baldus, įvairiausios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:

ONA IVASKIENE LITHUANIAN FURNITURE CO.

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Off. Telph. AN 8-4618 Res. AN 8-5961

Krautuvelyje taip pat galima gauti DARBININKA, pratesti prenumeratą arba užsisakyti naujai ir kreiptis visais DARBININKO reikalais.

Priimami taip pat skelbimai.

JAU PASIRODE RINKOJE

naujos konstrukcijos ir naujos formos RAŠOMOSIOS MASHINĖS, kurios pilnai atstoja raštinės tipo mašinas, o yra lengvos ir mažos. Katalogų ir kt. reikalaukite (gausite veltui):

J. L. GIEDRAITIS, 1632 Broad Street Hartford, Conn., patarnaus sąžiningai.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS

Telefonas JAMAICA 6-7272

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNISKA KOPLYCIA

423 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELUALSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS—Direktorius

ALB. BALTRONAS-BALTON

Reikalų Vedėjas

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

BALSAMUOTOJAS

231 Bedford Ave.

Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins

Šalinskas

Laidotuvių Direktorius

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiama garbingas laidotuves.

Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija

Tel. Virginia 7-4499

Waitkus

FUNERAL HOME

197 Webster Avenue

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir Balsamuotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia. Ser-

menimis dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas. Be-

mišiausiomis kainomis. Kalnos

pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6444

Lietuvos Atsiminimų
RADIO VALANDOS
JAVIŠKUS METUS DAINUOJAMAS
MUZIKA LIETUVIŠKŲ DAINŲ
PRIMENA DIDŽIOJO NEW YORKO
NEW JERSEY IR CONNECTICUT
LIETUVIAMS NUVAŽIAVUSIAUSIEMS
MUSIŠKŲ TĖVŲ KRASIŠKŲ
ŠEŠTADIENIAIS nuo 4:00 iki 5:00
slotis WEVD
DIREKTORIUS JOKUBAS J.

STUKAS
264 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WAVERLY 6-3325

LAISVĖS VARPAS
Naujosios Anglijos lietuvių
Kultūrinė radijo programa
WKOX, 1190 kilocycles
Framingham, Mass.
Sėkmadieniais
Nuo 2 ligi 3 val. popiet
VEDEJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUNiper 6-7209